

РАС

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2020. године

САДРЖАЈ

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ.....	3
I СЕКТОР ЗА СТРАТЕШКА УЛАГАЊА.....	4
II СЕКТОР ЗА ПОДРШКУ МСП.....	15
III СЕКТОР ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ.....	27
IV СЕКТОР ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ И РЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ.....	43
V СЕКТОР ЗА ПЛАНИРАЊЕ И АНАЛИЗУ.....	53
VI СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ, ФИНАНСИЈСКЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ.....	65

Уводне одредбе

Развојна агенција Србије (даље: Агенција) основана је Законом о улагањима („Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018), ради обављања развојних, стручних и оперативних послова подстицања и реализације директних улагања, промоције и повећања извоза, развоја и унапређења конкурентности привредних субјеката, угледа и развоја Републике Србије у области привреде и регионалног развоја.

На оснивање и рад Агенције примењује се Закон о јавним агенцијама („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005, 81/2005-испр. и 47/2018).

Законом о улагањима прописано је да Агенција обавља следеће послове:

- 1) сарађује са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену овог закона и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања;
- 2) прати примену овог закона и предлаже одговарајуће мере;
- 3) учествује у припреми програма и пројеката привредног и регионалног развоја;
- 4) врши анализе и обезбеђује податке и информације за потребе унапређења политике привредног и регионалног развоја;
- 5) врши акредитацију и координацију регионалних развојних агенција;
- 6) обавља стручне и административно-оперативне послове у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и прати њихову реализацију у складу са законом и прописима;
- 7) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења извозних активности привредних субјеката;
- 8) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења положаја, активности и конкурентности малих и средњих привредних субјеката и предузетника;
- 9) предлаже, координира и спроводи активности стратешког маркетинга привредних потенцијала и угледа Републике Србије;
- 10) пружа стручну и саветодавну подршку привредним друштвима и предузетницима;
- 11) извршава и координира спровођење програма и пројеката привредног и регионалног развоја за подстицање директних инвестиција;
- 12) обезбеђује услове за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из међународне развојне помоћи;
- 13) прати и анализира услове улагања и привредне услове на појединачним тржиштима и у појединачним секторима и даје предлоге за њихово унапређење;
- 14) остварује сарадњу у области улагања и прикупља информације о стању улагања у другим државама;
- 15) предлаже доделу подстицаја;
- 16) обавља и друге послове, у складу са законом и Статутом Агенције.

Послове из тачке 5) Агенција обавља као поверене послове.

Правилником о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 12.07.2018. године са Правилником о именима и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 15.08.2018. године, 22.04.2019. године и 10.12.2019. године, за потребе обављања послова из делокруга Агенције образовани су организациони делови (сектори), а у оквиру њих посебне организационе јединице (одељења).

Организациони делови су:

- Сектор за стратешка улагања;
- Сектор за подршку МСП;
- Сектор за међународну сарадњу;
- Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу;
- Сектор за планирање и анализу;
- Сектор за правне, финансијске и опште послове.

Унутар Сектора за стратешка улагања образовани су: Одељење за реализацију стратешких улагања и Одељење за правну имплементацију и финансијску анализу стратешких улагања.

Унутар Сектора за подршку МСП образовани су: Одељење за подршку МСП и Одељење за контролу испуњења уговорних обавеза.

Унутар Сектора за планирање и анализу образовани су: Одељење за aftercare, Одељење за извештавање и аналитику, Одељење за информатичку подршку и Одељење за маркетинг.

Унутар Сектора за правне и опште послове образовани су: Одељење за правне и опште послове и Одељење за финансијске и рачуноводствене послове.

I Сектор за стратешка улагања

Сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 3) Закона о улагањима („Службени гласник РС“, бр. 89/2015 и 95/2018) (у даљем тексту: Закон о улагањима), Агенција је одређена као један од субјеката подршке улагањима.

Под пословима подршке улагањима посебно се сматрају: сарадња са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања; праћење примене Закона о улагањима и предлагање одговарајућих мера; обављање стручних и административно-оперативних послова у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и праћење њихове реализације у складу са Законом о улагањима и прописима; давање стручне и саветодавне подршке привредним друштвима и предузетницима; предлагање доделе подстицаја, као и други послови дефинисани одредбом члана 36. став 1. Закона о улагањима и другим релевантним прописима.

У 2019. години Сектор за стратешка улагања био је подједнако ангажован у раду на новим, односно потенцијалним инвестиционим пројектима као и на пројектима чија је реализација отпочела током 2018. године, а тренутно обавља рад на око 50 потенцијалних инвестиционих пројеката укупне вредности око 2,262 милијарде евра, а чијом реализацијом би дошло до отварања 18.150 нових радних места.

Према подацима из претходне две године, највећи број пројеката био је из области аутомобилске индустрије, што је био случај и у 2019. години. Поред тога, тенденција повећане реализације постоји у сектору прехранбене индустрије, производње намештаја

и дрвне индустрије, а велики део активности одвијао се и у областима обједињених услуга, електронске индустрије, текстилне индустрије и области бањског туризма.

Сектор	Број	Процент
Аутомобилска индустрија	16	20%
Прехрамбена индустрија	12	15%
Дрвна индустрија и индустрија намештаја	9	11,3%
Обједињене услуге	8	10%
Електронска индустрија	6	7,5%
Текстилна индустрија	6	7,5%
Туризам	5	6,3%
Хемијска индустрија	4	5%
Грађевински материјали	3	3,8%
Машине и опрема	3	3,8%
Пластика и гума	3	3,8%
Металургија и обрада метала	2	2,5%
Транспорт и логистика	2	2,5%
Софтвер и ИКТ	1	1,3%

Табела 1 – Анализа упита добијених у 2019. години према индустријама

Када је у питању земља порекла потенцијалне инвестиције, анализа упита на којима се радило током 2019. године показује највећу заступљеност пројеката из Србије, док анализа пројеката према вредности улагања и броју новоотворених радних места показује највећу заступљеност пројеката из Немачке. За разлику од предходних година 2019. се појавио значајан број потенцијалних инвестиција из Кине.

У погледу начина имплементације, потенцијални инвестициони пројекти могу се поделити на типове: „*greenfield*“, „*brownfield*“, аквизиција или заједничко улагање. Према досадашњем искуству, интересовање улагача се углавном односи на „*greenfield*“ и „*brownfield*“ пројекте. За рад на „*greenfield*“ или „*brownfield*“ типовима улагања, саветници користе базу локација Агенције за препоруку локације улагачу. Код пројеката аквизиције или заједничког улагања, који подразумевају активно приватно привредно друштво као субјекат инвестиције, основно оруђе за рад је база добављача.

Рад на упитима улагача представља основну делатност Сектора за стратешка улагања. Упити улагача (без обзира на земљу порекла) означавају назнаку интересовања за улагање у Србију и најчешће су део процеса поређења Србије као инвестиционе локације са другим конкурентским земљама.

Приликом досадашњег рада један број питања се издвојио као стандардни сет питања који је заједнички свим улагачима. Ради што ефикаснијих одговора на питања генералне природе, Агенција је саставила такозвани „*Info Pack*“ документ на енглеском језику који садржи генералне податке о економском, пословном, пореском амбијенту, као и друге информације које представљају одговоре на најчешћа питања улагача. Овај документ такође садржи податке о конкретним индустријским секторима и представља полазну основу у раду на упитима. Поред „*Info Pack*“ документа, постоји и неколико

појединачних брошура које садрже основне информације о појединачним индустријским секторима, као и информације којима се Србија презентује као атрактивна инвестициона локација. Описани подаци представљају основу за рад на упитима улагача.

Врста података који су били тражени у оквиру упита улагача могла би се класификовати на питања везана за:

- Опште податке о Србији;
- Генералне економске показатеље;
- Информације о присутним (страним) улагачима у Србији;
- Информације о конкретним индустријским секторима у Србији;
- Информације о царинској политици, могућностима слободне трговине и условима;
- Податке о пореском окружењу и политици;
- Податке о цени и доступности радне снаге, као и одредбе Закона о раду;
- Генералне информације о инфраструктури, транспорту и логистици у Србији;
- Информације о регулативи везаној за земљиште и изградњу;
- Информације о регистрацији и облицима привредних друштава, власништву над земљиштем и својинскоправним режимима;
- Информације о подстицајима за улагање;
- Податке о расположивим „*brownfield*“ и „*greenfield*“ локацијама;
- Информације о стању у различитим привредним секторима у Србији и могућим добављачима сировина и производа, као и многе друге специфичне информације.

Поред наведених, сваки улагач је имао посебан сет питања која су везана за његову област деловања, као и питања која могу бити од значаја управо за привлачење конкретне инвестиције у Републику Србију.

Провера бонитета потенцијалног улагача је активност која је уведена у 2017. години, чији је циљ утврђивање инвестиционе способности потенцијалног улагача, како би се избегло улагање ресурса у рад са улагачима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта. На овај начин је проверавана величина, ликвидност, пословна стабилност привредних друштава, повезаност друштава, али и репутација улагача. Описани инструмент је посебно битан приликом рада са улагачима који имају намеру да аплицирају за доделу подстицаја.

Избор локација је карактеристична интензивна фаза у оквиру рада на потенцијалном инвестиционом пројекту, у којој Агенција сарађује са јединицама локалне самоуправе, локалним коморама и удружењима. У току 2019. године био је организован значајан број обилазака локација од стране улагача, при чему је претежан број таквих обилазака био вршен са саветницима из Агенције.

Припрема за имплементацију пројекта представља фазу у којој је улагач у највећем броју случајева већ донео одлуку да ће инвестирати у Србији и то на конкретној локацији. Тада се интензивно разговара о начину реализације пројекта, подршци локалне самоуправе, потребним корацима за реализацију пројекта и временском плану, облику аранжмана са државом и подстицајним средствима. Током 2019. године саветници су пружали подршку улагачима око решавања питања која су настајала током имплементације, учествовали у организацији састанака и вршили истраживања у погледу

оних елемената који су специфични за конкретни пројекат. Битно је напоменути да је број оваквих асистенција константно растао, пре свега због све веће комплексности инвестиционих пројеката, као и озбиљности улагача који су тежили да све евентуалне недоумице разреше пре него што отпочну фазу имплементације пројекта. У том смислу, подршка саветника у Агенцији се показала као изузетно значајна.

Иницијална фаза имплементације је фаза у којој је улагач постигао све споразуме са државним или приватним ентитетима и започиње имплементацију пројекта. Карактеристично за ову фазу је ангажовање пројектантских кућа за развој грађевинских планова или планова реконструкције, договарање послова са локалним добављачима, ангажовање Националне службе за запошљавање или приватних агенција за људске ресурсе. У овој фази се даље интензивира рад са локалном самоуправом и њеним службама, док ангажовање Агенције и републичких органа постаје мање. Самим тим, улога саветника Агенције се углавном сводила на неопходне консултације.

Фаза градње подразумева успешно добијање потребних дозвола и интензивне радове на изградњи нових објеката или реконструкцији постојећих. Ангажовање Агенције је у овој фази у пракси минимално, осим у случају постојања потребе за повезивањем улагача са одређеним државним институцијама и решавањем непредвиђених проблема.

Финализација пројекта представља једну од најдужих фаза у којој улагач има припремљен простор за обављање својих привредних делатности и започиње интензивно запошљавање радника и инсталацију опреме за рад. Саветници су и током 2019. године покушавали да, кроз комуникацију са улагачима, прибаве информације о току пројекта, али и евентуалним могућностима за његово проширење.

„Пост-инвестиционе активности“ је фаза пројекта која долази по успешној имплементацији целог пројекта. Циљ Агенције је да улагач већ пре доласка у ову фазу размотри проширење пројекта или улагање у потпуно нови инвестициони пројекат у Србији.

Процент реализације инвестиционих упита представља однос између укупног броја инвестиционих пројеката и инвестиционих упита или потенцијалних инвестиционих пројеката. У тренутку израде овог извештаја постоји око 30 потенцијалних пројеката који се налазе у фази истраживања Републике Србије као инвестиционе локације или у фази разматрања могућих начина реализације пројекта.

Известан број улагача у току испитивања могућности улагања наилазио је на одређена питања због којих је било потребно да застане са одлучивањем о реализацији инвестиције. Овакав застој је најчешће узрокован потребом добијања претходне сагласности од стране крајњег власника или акционара тог друштва, али се неретко дешава да одређене промене на светском тржишту доведу и до промена пословних циљева те компаније. У таквим ситуацијама, улагачи по правилу застају са доношењем коначне одлуке о реализацији инвестиционог пројекта до кончаног решења настале ситуације. Такви пројекти се називају пројектима „on-hold“ (на чекању).

Додела подстицаја представља могућност улагача да свој пројекат реализује уз доделу државне помоћи. Реч је о опцији коју улагач може искористити уколико је спреман да прихвати обавезе које проистичу из таквог уговорног односа. Битно је нагласити да

Агенција пружа подршку како улагачима који намеравају да свој пројекат реализују без било каквих подстицаја, тако и са улагачима који намеравају да аплицирају за доделу државне помоћи. Поступак доделе државне помоћи је регулисан Законом о улагањима, Законом о контроли државне помоћи ("Сл. гласник РС", бр. 51/2009), Уредбом о правилима за доделу државне помоћи ("Сл. гласник РС", бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 и 119/2014), Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања („Службени гласник РС“ бр. 1/2019) (у даљем тексту: Уредба 1), Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у области производње прехранбених производа („Службени гласник РС“ бр. 1/2019) (у даљем тексту: Уредба 2) и Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у сектору услуга хотелског смештаја („Службени гласник РС“ бр. 33/2019 и 42/2019) (у даљем тексту: Уредба 3) прописано је да се улагања у материјална и нематеријална средства, као и запошљавање нових запослених у оквиру имплементације инвестиционог пројекта рачуна од дана подношења Пријаве за доделу средстава подстицаја. У завршној фази рада саветника на пројектима долази и до закључења уговора којима се улагачима додељује државна помоћ. Закључењем сваког уговора о додели средстава подстицаја улагач се обавезао да заснује нове радне односе на неодређено време са новим запосленима, као и да изврши одређена улагања у материјалну и нематеријалну имовину. На тај начин доделом подстицајних средстава стимулисано је смањење незапослености. Међутим, неопходно је напоменути да нису сви улагачи којима су саветници пружали подршку и током 2019. године, захтевали доделу подстицајних средстава за своје пројекте.

Током 2019. године укупно је закључено 40 уговора о додели средстава подстицаја који би у наредним годинама требало да доведу до улагања у висини од 783.774.004,99 евра, као и до запошљавања 12.411 нових радника. У следећој табели дат је приказ пројеката који су резултирали закључењем уговора о додели средстава подстицаја:

	Потписани уговори у 2019. години		
	Број уговора	Висина инвестиције (млн. €)	Број радних места
Аутомобилска индустрија	14	561.589.000,00	9.409
Прехрамбена индустрија	6	65.770.020,00	320
Електронска индустрија	3	3.908.588,00	705
Авиоиндустрија	2	110.400.000,00	560
Туризам	2	14.072.846,19	155
Грађевински материјал	2	11.635.000,00	102
Индустрија коже	2	692.505,80	95
Текстилна индустрија	2	926.300,00	185
Намештај и дрвно прерађивачка индустрија	2	2.492.000,00	150
Пословне услуге	2	1.687.745,00	165

Хемичка индустрија	1	5.700.000,00	115
Металургија и обрада метала	1	4.500.000,00	150
Машине и опрема	1	400.000,00	300
УКУПНО	40	783.774.004,99	12.411

Табела 2 -- Преглед закључених уговора о додели средстава подстицаја по појединачним индустријама 2019. године

Улагања за које је уредбама предвиђена дозвољеност доделе подстицаја

Уредбом 1 је предвиђена дозвољеност доделе подстицаја за реализацију:

- 1) инвестиционих пројеката у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања у материјална и нематеријална средства износе најмање 100.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 10 нових запослених на неодређено време односно отварање најмање 10 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у девастирана подручја;
- 2) инвестиционих пројеката у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања у материјална и нематеријална средства износе најмање 200.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 20 нових запослених на неодређено време односно отварање најмање 20 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у четврту групу;
- 3) инвестиционих пројеката у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања у материјална и нематеријална средства износе најмање 300.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 30 нових запослених на неодређено време односно отварање најмање 30 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у трећу групу;
- 4) инвестиционих пројеката у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања у материјална и нематеријална средства износе најмање 400.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 40 нових запослених на неодређено време односно отварање најмање 40 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у другу групу;
- 5) инвестиционих пројеката у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања у материјална и нематеријална средства износе најмање 500.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 50 нових запослених на неодређено време односно отварање најмање 50 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у прву групу;

б) инвестиционих пројеката који се односе на услуге сервисних центара чија је минимална вредност 150.000 евра и којим се обезбеђује запошљавање најмање 15 нових запослених на неодређено време односно отварање најмање 15 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом.

Уредбом 2 је предвиђена дозвољеност доделе подстицаја за реализацију инвестиционих пројеката у области производње прехрамбених производа, чија је минимална вредност 2.000.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 30 запослених на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом.

Уредбом 3 је предвиђена дозвољеност доделе средстава за инвестиционе пројекте у сектору услуга хотелског смештаја чија је минимална вредност 2.000.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 70 нових запослених на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом.

Улагање од посебног значаја за Републику Србију сагласно Закону о улагањима је:

1) улагање чијим би се спровођењем битно утицало на унапређење конкурентности привредне гране или сектора у Републици Србији или њен равномеран регионални развој или којим се у основна средства корисника средстава улаже најмање пет милиона евра или отвара више од 500 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом ако се улагање реализује у јединици локалне самоуправе која се разврстава у прву или другу групу према степену развијености, или којим се у основна средства корисника улаже више од два милиона евра или се отвара више од 100 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом, ако се улагање реализује у јединици локалне самоуправе која се разврстава у трећу или четврту групу према степену развијености, односно у девастирано подручје;

2) које се реализује на територији једне или више јединица локалне самоуправе и подстиче реализацију заједничких развојних приоритета једне или више јединица локалне самоуправе у функцији повећања њихове конкурентности, као и улагање на основу усвојених билатералних споразума;

Имајући у виду активности спроведене током 2019. године, може се закључити да се битан део пројеката на којима су радили запослени у Сектору за стратешка улагања односио управо на ова улагања, и то из тачке 1) претходног пасуса.

Стручна анализа пријава за доделу средстава

Одредбама Закона о улагањима, Уредбе 1, Уредбе 2 и Уредбе 3 прописано је да се Агенција бави стручном анализом квалитета инвестиционих пројеката ради доделе средстава подстицаја. Пријава за доделу средстава садржи образац пријаве, бизнис план за инвестициони пројекат, финансијске извештаје улагача за претходне две године, као и другу документацију предвиђену уредбама. Стручна анализа инвестиционог пројекта вршена је од стране саветника, у сарадњи са Министарством привреде, Комисијом за контролу државне помоћи, Министарством финансија, Привредном комором Србије, као и са другим лицима.

Према наведеним уредбама, инвестициони пројекти анализирају се према следећим критеријумима:

- 1) референце улагача (препознатљивост на тржишту, референце клијената, досадашња искуства и успешност у реализацији инвестиционих пројеката и сл.);
- 2) проценат незапослених лица чије квалификације одговарају делатности улагача, односно корисника средстава у укупном броју лица на евиденцији Националне службе за запошљавање на територији јединице локалне самоуправе у којој се улаже;
- 3) број, односно проценат висококвалификованих лица који се запошљавају реализацијом инвестиционог пројекта;
- 4) висина и врста улагања (*greenfield* или *brownfield* инвестиције), односно степен ангажовања грађевинске индустрије у реализацији инвестиционог пројекта;
- 5) технолошки ниво делатности која је предмет улагања, односно захтевани степен стручности, у складу са класификацијом Евростата;
- 6) претходна сарадња са добављачима и планирани удео домаћих добављача;
- 7) ефекти инвестиције на запослене (обуке запослених и просечна висина зарада);
- 8) претходни и планирани обим међународног и укупног промета (пре и након инвестиционог пројекта);
- 9) финансијско-тржишна оцена инвестиционог пројекта (извори финансирања, ликвидност, профитабилност, одрживост и период повраћаја инвестиције и др.).

Након извршених стручних анализа, саветници су учествовали у припреми документације за рад Савета за економски развој који је доносио коначну одлуку о додели подстицајних средстава или одлуке о изменама постојећих уговора.

Вршење стручних и административних послова Савета за економски развој

Савет за економски развој је образован Законом о улагањима и чине га министар надлежан за послове привреде, министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада и запошљавања, представник Привредне коморе Србије и директор Развојне агенције Србије. Савет прати стање у области улагања и привредног развоја, јавно промовише циљеве привредног развоја Републике Србије и подстиче њихову реализацију, доноси одлуку о додели подстицаја за улагања и обавља и друге послове у складу са Законом о улагањима.

Агенција обавља административно-техничке и стручне послове за Савет у вези пројеката привлачења директних инвестиција и улагања У 2019. години одржано је укупно 9 седница Савета, закључно са 34. седницом од оснивања Савета. Ове активности су резултирале закључењем укупно 40 уговора о додели средстава подстицаја у 2019. години (укључујући и 14 уговора који су током 2019. године закључени на основу одлука донетих у 2018. години), али и већег броја анекса уговора који су закључени у претходном периоду. Рад на припреми документације за анексирање постојећих уговора реализован је у сарадњи са Министарством привреде.

Правно саветовање по питању споразума са улагачима

Агенција је у посматраном периоду кроз део Одељења за правну имплементацију и финансијску анализу Сектора за стратешка улагања пружала правну подршку, пре свега Министарству привреде, али и другим државним органима по питању свих облика споразума са улагачима, пре свега меморандума о разумевању, оквирних уговора и уговора о подстицајима, све у складу са Законом о улагањима, Законом о контроли државне помоћи, Уредбом о правилима за доделу државне помоћи, Уредбом 1, Уредбом

2, Уредбом 3, као и другим државним актима којима су дефинисани облици подстицања улагања, као што су Закон о планирању и изградњи, Закон о порезу на добит, Закон о јавној својини, Царински закон, подзаконски прописи из области планирања и изградње и јавне својине, као и многи други. У Одељењу за правну имплементацију и финансијску анализу стратешких улагања израђени су нацрти за све уговоре о додели средстава подстицаја, као и неколико меморандума о разумевању и оквирних уговора који су закључени са потенцијалним улагачима. Такође, у оквиру овог одељења су спровођене активности на закључењу уговора о неоткривању информација. Додатно, правни саветници су заједно са инвестиционим саветницима активно учествовали у преговорима, као и у изради финалног текста нацрта уговора који ће се закључити са улагачем, те пружали правне савете поводом правних питања која би се јављала, како у фази припреме за имплементацију инвестиционих пројеката, тако и у свим каснијим фазама, а све у складу са позитивноправним прописима и овлашћењима. Поред тога, правни саветници били су ангажовани и на осталим упитима који нису финализовани кроз уговоре о додели средстава подстицаја, односно који су се односили и на питања са којима су се улагачи сусретали, а у вези привлачења нових улагања и ефикасније имплементације инвестиционог пројекта. Такође, правни саветници били су укључени и у процес провере пријава за доделу средстава подстицаја и документације која се доставља уз пријаву, у погледу правне исправности истих. Правни саветници су учествовали и на једном броју саветовања и конференција. Део Одељења за правну имплементацију и финансијску анализу стратешких улагања је током 2019. године обављао значајан део административно – техничких активности неопходних за рад Савета за економски развој и био активно ангажован на припреми документације за одлучивање овог савета.

Финансијска анализа инвестиционих пројеката

Агенција је у посматраном периоду, кроз део Одељења за правну имплементацију и финансијску анализу стратешких улагања вршила финансијску анализу инвестиционих пројеката, као и припрему радовних и ванредних извештаја за потребе Министарства привреде као и за друге државне органе.

Део Одељења за правну имплементацију и финансијску анализу стратешких улагања радио је на спровођењу активности које се односе на проверу бонитета потенцијалног улагача пре подношења Пријаве за доделу средстава подстицаја у циљу утврђивања инвестиционе способности потенцијалног улагача за извршење представљеног инвестиционог пројекта. У том погледу, вршена је анализа финансијских показатеља улагача што је подразумевало проверу величине, ликвидности, пословне стабилности, повезаних друштава и репутације потенцијалног улагача.

Поред тога, саветници за финансијску анализу су заједно са инвестиционим саветницима, након подношења Пријаве за доделу средстава подстицаја, вршили анализу поднетог бизнис плана као и финансијских извештаја улагача у циљу израде стручне анализе инвестиционог пројекта и могућег нивоа подстицаја који се могу доделити инвестиционом пројекту на основу Уредбе 1, Уредбе 2 и Уредбе 3.

Саветници за финансијску анализу су заједно са инвестиционим саветницима активно учествовали у преговорима, те пружали савете поводом питања финансијске природе која би се јављала, како у фази припреме за имплементацију инвестиционих пројеката,

тако и у свим каснијим фазама, а све у складу са позитивноправним прописима и овлашћењима. Саветници за финансијску анализу учествовали су и на једном броју саветовања и конференција.

Презентација инвестиционих потенцијала Србије

Поред рада на потенцијалним инвестиционим пројектима, запослени у Сектору за стратешка улагања обављали су и презентацију инвестиционих потенцијала Србије на конференцијама, сајмовима, скуповима, семинарима и другим догађајима. Рад на презентацији подразумева припрему и израду презентације, израду брошура, као и само представљање презентације.

Ангажовање саветника на једном инвестиционом пројекту подразумева истраживање, анализе, комуникацију са улагачима, проналазак инвестиционих локација и њихов обилазак, комуникацију са представницима локалних самоуправа и других органа, а све у циљу пружања комплетне подршке једном улагачу. Међутим, битан део активности једног инвестиционог саветника током 2019. године подразумевао је и значајан број других активности које нису мерљиве кроз пројекте. Такав рад подразумева пружање одговора на питања привредних друштава која нису улагачи у смислу Закона о улагањима, састанке са потенцијалним улагачима који у току анализа могућности реализације пројеката одустану од истог, организације и присуства на сајмовима, организације и учешћа на конференцијама, као и друге активности које доприносе стварању повољнијег пословног амбијента и презентације Србије као квалитетне инвестиционе локације.

Преглед осталих активности које нису евидентирани у бази података Агенције дат је у табели у наставку:

Врста	Број
Упити	34
Састанци	333
Конференције и сајмови	10

Табела 3 -- Преглед осталих активности током 2019. године

Саветници Сектора за стратешка улагања су током 2019. године учествовали на следећим сајмовима: Fruit Logistica Берлин, Prodexpo Москва, Gulfood Дубаи, Hannover Messe Хановер, Mosbuild Москва, Anuga Келн, Међународни сајам привреде Тирана, Agritechnica Хановер, China International Fair for Investment and Trade Сјамен, Кина, Israfood Тел Авив.

Од почетка 2019. године број описаних активности је у значајном порасту услед великог интересовања улагача за проширење својих производних активности на територији Републике Србије.

Учешће у нормативним активностима

Имајући у виду да Агенција прати примену Закона о улагањима и предлаже одговарајуће мере у сарадњи са представницима Министарства привреде, представници Агенције учествовали су у изради предлога нових уредаба.

Учешће у раду комисија

Инвестициони саветници су учествовали и у раду више комисија које су основане ради имплементације разноврсних активности. Инвестициони саветници учествовали су у раду комисија, као на пример Комисије за давање предлога Влади за предходну сагласност за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, или без накнаде.

Рад на бази инвестиционих локација

База инвестиционих локација је једно од главних оруђа за рад на упитима улагача.

Како би се нашла локација која одговара инвестиционом упиту, потребно је имати што више могућих локација у понуди. Агенција је током 2019. године имала више стотина различитих локација у својој бази. Саветник за вођење базе локација је био у обавези да непрекидно ажурира податке који су садржани у овој бази. У циљу ажурирања наведене базе, саветник задужен за вођење базе локација је организовао велики број посета различитим локацијама на територији целе земље, као и велики број састанака са представницима локалних самоуправа, а све за потребе добијања потпуних и свеобухватних информација о различитим локацијама. Информације о расположивим локацијама саветник је добијао у контакту са јединицама локалне самоуправе и канцеларијама за локални економски развој, локалним развојним агенцијама, сопственим истраживањем, оглашавањем и на друге начине.

Проширење и ажурирање базе добављача

Агенција поседује базу добављача која омогућава компанијама да детаљно представе своју делатност и производни програм потенцијалним домаћим и међународним купцима и улагачима са којима Агенција има сталну сарадњу. База добављача обухвата податке о преко 2.900 домаћих привредних субјеката који послују у оквиру 18 индустрија. Информације су унапређиване и употпуњаване успостављањем сарадње са јединицама локалне самоуправе, локалним коморама и удружењима.

У 2019. години интензивно се радило на ажурирању података које садржи база на основу директних контаката са привредним субјектима и захтева самих привредних субјеката за уписом у базу. Поред тога, Агенција је успоставила сарадњу са Агенцијом за привредне регистре и допунила базу добављача са подацима о привредним друштвима којима иста располаже. Овиме је омогућено добијање целокупније информације о представницима индустрије и стању у истој, као и претраживање базе по више критеријума.

Припремање информационог пакета

У 2019. години у оквиру Сектора за стратешка улагања активно се радило и на припреми и редовном ажурирању информационог пакета. Информациони пакети садрже како макроекономске информације о Републици Србији, информације о спољнотрговинској размени и улагањима, општим подстицајима и условима за пословање у земљи, тако и информације о конкретној индустрији, подстицајима и предлозима за сарадњу прилагођене потребама и захтевима конкретних потенцијалних пословних партнера.

Сарадња и пројекти са другим институцијама у земљи и иностранству

Новембра 2019. године уизмеђу Агенције и Мађарске агенције за промоцију извоза (Hungarian Export Promotion Agency Nonprofit Private Company Limited by Shares - HEPA) закључен је Меморандум о разумевању којим је исказана намера сарадње у области подстицања извоза и улагања. Сврха наведеног меморандума јесте остваривање ефикасне сарадње у размени информација, ради разматрања одобравања подстицаја у оквиру тзв. „Western Balkans Investment Scheme“.

II Сектор за подршку МСП

Програми пренети из 2016. године

1. ПРОЈЕКАТ ПОДРШКЕ ПОЧЕТНИЦИМА ЗА ЗАПОЧИЊАЊЕ ПОСЛА - START UP У 2016. ГОДИНИ

Пројекат подршке почетницима за започињање посла – Start up реализује Агенција у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама (у даљем тексту: АРРА). Општи циљ Пројекта је развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва.

Право учешћа у пројекту имала су незапослена лица и то: жене; млади у старосној доби од 18-30 година (у тренутку објављивања јавног позива); тешко запошљиве категорије: старији од 45 година (у тренутку објављивања јавног позива) - посебно вишкови који су остали без посла током приватизације или у предузећима у процесу реструктурирања или након рационализације у јавном сектору, особе са инвалидитетом и особе без стручних квалификација; лица из девастираних подручја која региструју делатност на том подручју.

Пројектом су подржане пословне идеје везане за обављање делатности производње, прераде или појединих услужних делатности (IT сектор, иновативне делатности и креативне индустрије).

Средства су се додељивала у износу од 300.000,00 до 1.000.000,00 РСД без ПДВ, што је представљало до 50% укупне вредности пројекта, уз обавезу корисника да обезбеди сопствено учешће од минимум 50% од укупне вредности пројекта.

У току 2019. године прегледани су извештаји корисника и извештаји које су АРРА доставиле након спроведене теренске контроле. На основу наведене документације утврђено је да 18 корисника није испунило уговорну обавезу након чега су им послати дописи са молбом да доставе све што је потребно за регистрацију заложног права или да врате средства обезбеђења, а да ће у супротном бити активирано средство обезбеђења:

- 3 корисника је доставило документацију за упис залоге на основу које ће у 2020. години бити регистровано заложно право у Агенцији за привредне регистре. Један корисник је вратио средства у износу од 483.366,62 РСД са законском затезном каматом.

- За преосталих 14 корисника Агенција је покренула поступак активирања меница. Успешно је активирано 7 меница, док за преосталих 7 корисника менице нису могле да се активирају (блокирани по основу принудне наплате или брисани из регистра).

Преглед реализације Пројекта до 31.12.2019. године	
Број потписаних уговора	109
Број раскинутих уговора	16
Број уговора код којих ће се уписати залога на опреми	3
Износ средстава који се налази на рачуну Агенције добијен активирањем меница и враћањем средстава од стране корисника (РСД)	504.321,61
Преостали износ по Пројекту (РСД)	555.000,00
Укупно преостало на рачуну Агенције (РСД)	1.059.321,61

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ ММСПП И КЛАСТЕРА У 2016. ГОДИНИ

Основни циљ овог програма је интернационализација привредних друштава, предузетника и кластера у циљу присутности и остваривања већег прихода на међународном тржишту. Програм се састојао из две компоненте:

Компонента 1: Поддршка интернационализацији

Укупно расположиви буџет за реализацију Програма првобитно је износио 90.500.000,00 РСД, а затим је ребалансом дефинисан износ од 94.097.850,00 динара.

Циљну групу су чинила правна лица категорисана као микро, мала, средња и велика правна лица у складу са чланом 6. Закона о рачуноводству, предузетници који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства, који годишње финансијске извештаје достављају Агенцији за привредне регистре на обраду и којима је претежна делатност производња или прерада, као и кластери који су оријентисани на производну или прерађивачку делатност и који су уписани у регистар удружења у Агенцији за привредне регистре.

Средства из Програма била су намењена за суфинансирање трошкова пружаоца услуга за следеће активности: нови дизајн производа и амбалаже; побољшање постојећих и развој нових производа намењених страним тржиштима; тестирање нових производа; учешће на међународним сајмовима у иностранству; испитивање страног тржишта. Велика предузећа и кластери могли су да конкуришу само за две врсте активности: учешће на међународним сајмовима у иностранству и испитивање страног тржишта. Средства су додељивана у износу од 50.000,00 до 1.000.000,00 РСД за привредна друштва и предузетнике у зависности од врсте активности, док су за кластере средства додељивана у износу од 100.000,00 до 2.000.000,00 РСД. За учешће на сајмовима привредним друштвима су додељивана средства у износу до 600.000,00 РСД ако нису до тада извозили, односно до 1.000.000,00 РСД уколико су већ извозили. Агенција је на основу уговора са корисником средстава рефундирала износ у висини до 50% од укупног износа оправданих трошкова пројекта без ПДВ.

Јавни позив је био расписан 27. априла 2016. године и трајао је до 30. јуна 2018. године. У спровођењу Програма је учествовало 15 АРРА којима су подносиоци достављали пријаве.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године (укључујући и исплате у 2016., 2017., и 2018. години)	
Број пристиглих пријава	297
Број одобрених пријава	243
Број одбачених пријава	54
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	94.097.850,00
Укупан број пријава којима су рефундирана средства	203
Број корисника који су одустали/нису реализовали пројекат	40
Укупан износ рефундираних средстава (РСД) – 2016, 2017 и 2018. година	93.097.850,00
Укупан износ рефундираних средстава (РСД) – 2016.	22.073.550,00
Укупан износ рефундираних средстава (РСД) – 2017	63.874.300,00
Укупан износ рефундираних средстава (РСД) – 2018	7.150.000,00

Све уговорене активности у вези са реализацијом и рефундацијом завршене су током 2019. године.

Програми пренети из 2017. године

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПОЧЕТНИЦИМА ЗА ЗАПОЧИЊАЊЕ ПОСЛА - START UP У 2017. ГОДИНИ

Програм подршке почетницима за започињање посла – Start up реализује Агенција у сарадњи са АРРА.

Општи циљ Програма је унапређење ефикасности и институционалне подршке пословању и развоју ММСП и предузетника.

Право на доделу пакета подршке имала су физичка лица и привредни субјекти који у тренутку подношења пријаве не послују дуже од две године.

Задњим ребалансом за 2019. годину одређен износ средстава по овом програму био је 101.038.779,30 РСД. До сада је, укључујући 2018. и 2019. годину, корисницима исплаћено укупно 163.150.057,20 РСД (од чега у 2019. години укупно 58.260.181,00 РСД). Услуге теренске контроле и менторинга спроводиле су АРРА, а финансирани су следећи трошкови:

- Теренска контрола у износу од 2.135.500,00 РСД и
- Менторинг услуге у износу од 2.720.000,00 РСД.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Средства исплаћена корисницима у 2019. години (РСД)	58.260.181,00
Трошкови теренске контроле (РСД)	2.135.500,00
Трошкови менторинг услуге (РСД)	2.720.000,00
Укупно исплаћено у 2019. години по Програму (РСД)	63.115.681,00
Износ средстава по Програму за 2019. годину предвиђен последњим ребалансом (РСД)	101.038.799,30
Укупно исплаћено у 2019. години по Програму (РСД)	- 63.115.681,00
Износ средстава која се преносе у 2020. годину (РСД)	37.923.118,30

4. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРОЈЕКТИМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА У 2017. ГОДИНИ

Програм подршке пројектима за унапређење економског развоја је креиран 2017. године и намењен је удружењима (кластер, пословно удружење, невладина организација), регионалним развојним агенцијама, пословним инкубаторима, научно технолошким парковима, Привредним коморама и научно истраживачким организацијама, а реализовао се кроз следеће активности:

1. Промоција предузетништва и примера добре праксе са фокусом на омладинско и женско предузетништво;
2. Израда анализа и спровођење истраживања у циљу повећања конкурентности ММСПП и
3. Подршка развоју нових и унапређење постојећих услуга намењених ММСПП.

Укупан буџет Програма је износио 78.550.000,00 РСД, при чему је након ребаланса буџета износ умањен и износио је 71.345.236,18 РСД.

Расположива средства су се одобравала по пројекту као суфинансирање у висини до 50% оправданих трошкова пројекта без ПДВ, односно у распону од 500.000,00 до 3.000.000,00 РСД. Сваки подносилац пријаве је могао да кандидује највише два пројекта, самостално и/или као партнер у оквиру конзорцијума.

Намена средстава: Подносилац пријаве је у својој пријави наводио активности које планира да реализује уколико му се одобре финансијска средства од стране Агенције.

Пројекат је представљао скуп тих активности.

Јавни позив за Програм био је отворен 6. марта 2017. године и трајао је до утрошка средстава, односно до 19. октобра 2017. године.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Број потписаних уговора	53
Износ одобрених средстава	71.345.236,12
Број корисника којима су рефундирана средства	47
Укупан износ рефундираних средстава (РСД)	68.630.393,53
Укупан износ рефундираних средстава (РСД) – 2017	39.541.402,23
Укупан износ рефундираних средстава (РСД) – 2018	29.088.991,30

У 2020. години је планирано решавање преосталих шест спорних пројеката, за кориснике којима су одобрена средства.

5. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ СЕКТОРИМА ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ

Општи циљ Програма подршке секторима прерађивачке индустрије је подстицање раста и развој привреде у четири приоритетне области сектора прерађивачке индустрије и то: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

Укупан буџет Програма првобитно је износио 45.000.000,00 РСД, при чему је након ребаланса буџета износ умањен и износио је 38.363.800,97 РСД.

Расположива средства су се одобравала по пројектима као суфинансирање у висини до 50% укупног износа оправданих трошкова без ПДВ, а у максималном износу до 2.000.000,00 РСД, за следеће активности: уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда са сертификацијом, сертификација, ресертификација и надзорна провера); усаглашавање производа са захтевима техничких прописа и стандарда; унапређење постојећих и развој нових

производа; нови дизајн производа и амбалаже; набавка и имплементација специјализованог софтвера; израда студија изводљивости за аутоматизацију процеса рада кроз употребу ИКТ и паметних производних система; израда студије о процени утицаја нових пословних процеса на животну средину; израда пројектно техничке документације за проширење производних капацитета; индивидуални наступи на међународним сајмовима у иностранству.

Јавни позив је био објављен 21.12.2017. године и трајао до утрошка средстава. Пријаве пројекта са свим пратећим обрасцима и документацијом подносиле су се лично или препорученом поштом на писарници Агенције.

Рок за реализацију уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 12 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Број пристиглих пријава ММСПП	133
Број одобрених пријава ММСПП	63
Број одбачених/одбијених пријава ММСПП	70
Износ одобрених бесповратних средстава РСД	38.363.800,97
Број корисника којима су рефундирана средства (РСД)	56
Укупан износ рефундираних средстава у 2018. години (РСД)	16.656.389,26
Укупан износ рефундираних средстава у 2019. години (РСД)	18.099.132,00
Укупан износ рефундираних средстава (РСД)	34.755.521,26

Завршетак програмских активности се очекује у 2020. години.

Програми пренети из 2018. године

6. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ КОНКУРЕНТНОСТИ, ПРОДУКТИВНОСТИ И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ ММСПП У 2018. ГОДИНИ

Општи циљ Програма је развој привредних субјеката и повећање њихове конкурентности која треба да створи снажан, конкурентан и извозно оријентисан сектор ММСПП.

Укупан буџет Програма је износио 140.000.000,00 РСД, при чему је након ребаланса буџета износ умањен и износио је 76.503.667,46 РСД

Расположива средства су се одобравала појединачно Корисницима као суфинансирање у висини до 50% износа оправданих трошкова без ПДВ, за сваку пројектну активност. Максималан износ одобрених средстава је био 2.000.000,00 РСД.

Прихватљиве пројектне активности које су биле финансиране овим програмом су: уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда; усаглашавање производа са захтевима техничких прописа; развој технолошких процеса, производа/услуга; побољшање постојећих и развој нових производа/услуга; нови дизајн

производа и амбалаже; побољшање постојећих и развој нових технолошких процеса; индивидуални наступи на међународним сајмовима у иностранству.

Јавни позив за Програм подршке конкурентности, продуктивности и интернационализацији ММСПП у 2018. години је био објављен 26.04.2018. године и трајао је до 30.09.2018. године. Пријаве пројекта са свим пратећим обрасцима и документацијом подносиле су се акредитованим регионалним развојним агенцијама које су након формалне обраде исте достављале у Агенцију.

Рок за завршетак свих уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 12 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Број пристиглих пријава ММСПП	265
Број одобрених пријава ММСПП	89
Број одбачених/одбијених пријава ММСПП	176
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	76.503.667,46
Укупан број пријава којима су рефундирана средства 2018. и 2019. године	76
Укупан износ рефундираних средстава у 2018. години (РСД)	14.712.337,34
Укупан износ рефундираних средстава у 2019. години (РСД)	51.212.972,37

Како су се уговори са корисницима закључивали и током 2019. године, реализација Програма се наставља и у 2020. години.

7. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МСП ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА

Агенција кроз реализацију Програма подршке МСП за улазак у ланце добављача има за циљ да унапреди перформансе постојећих и потенцијалних добављача у складу са потребама купаца, те да додатно подржи унапређење пословног амбијента и повећање конкурентности МСП. Подршка је намењена малим и средњим привредним друштвима која јесу или могу бити део ланца добављача

Производни сектори који су предмет подршке Програма су: аутомобилска индустрија, уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине / опрема); обрада метала; сектор машина и опреме за друге намене; сектор прераде дрвета и производње намештаја; сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- Инвестирање у материјалну имовину корисника Програма, под чиме се подразумева доградња и реконструкција производних објеката – до 40% од укупне вредности оправданих трошкова;
- Инвестирање у материјалну имовину корисника Програма, под чиме се подразумева куповина производне опреме (до 3 године старости) – до 60% од укупне вредности оправданих трошкова;

- Инвестирање у материјалну имовину корисника Програма, под чиме се подразумева куповина и инсталација опреме или софтвера (ERP, CRM) за аутоматизацију / дигитализацију производних процеса – до 70% од укупне вредности оправданих трошкова;
- Консултантска подршка за модернизацију производних линија – до 80% од укупне вредности оправданих трошкова;
- Консултантска подршка за успостављање серијске производње – до 80% од укупне вредности оправданих трошкова;
- Консултантска подршка за оптимизацију производних процеса у складу са актуелним принципима, примењеним у циљним секторима – до 80% од укупне вредности оправданих трошкова;
- Консултантска подршка за унапређење контроле квалитета готових производа – до 60% од укупне вредности оправданих трошкова;
- Консултантска подршка за сертификацију система квалитета према захтевима стандарда специфичних индустријских грана – до 50% од укупне вредности оправданих трошкова;
- Консултантска подршка за увођење или унапређење корпоративног управљања – до 50% од укупне вредности оправданих трошкова.

За реализацију првог јавног позива био је опредељен буџет у износу од 463.000.000,00 РСД. Ребалансом је дефинисан износ од 478.500.000,00 РСД. Максималан износ по кориснику Програма је 23.000.000,00 РСД, колики је и праг за доделу „de minimis“ државне помоћи.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Број пристиглих пријава	30
Број одобрених пријава	19
Број одбачених/одбијених пријава ММСПП	11
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	308.154.690,28

Предвиђено је да активности у оквиру програма буду реализоване до краја 2020. године.

Програми започети у 2019. години

8. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ МСП КРОЗ ИНДИВИДУАЛНО УЧЕШЋЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ САЈМОВИМА У ИНОСТРАНСТВУ

Општи циљ овог програма је интернационализација пословања малих и средњих привредних друштава у циљу присутности и остваривања прихода на иностраним тржиштима.

Укупан буџет Програма је износио 40.000.000,00 РСД, при чему је након ребаланса буџета износ умањен и износио је 30.000.000,00 РСД.

Расположива средства су се одобравала појединачно Корисницима као суфинансирање у висини до 40% износа оправданих трошкова без ПДВ, за сваку пројектну активност. Максималан износ одобрених средстава је био 1.000.000,00 РСД.

Прихватљиве пројектне активности подразумевају: закуп излагачког простора; изградњу излагачког простора; административне трошкове (уписнина) и трошкове техничких

услуга (прикључак струје и воде, утрошак струје и воде, интернет); израду промотивног материјала (дизајн и штампу).

Трошак израде промотивног материјала може бити признат у висини до 3% од укупне вредности оправданих трошкова пројекта, а у максималном износу до 60.000,00 РСДД.

Јавни позив за Програм подршке интернационализацији МСП кроз индивидуално учешће на међународним сајмовима у иностранству у 2019. години је био објављен 10.04.2019. године и трајао је до 30.09.2019. године. Пријаве пројекта са свим пратећим обрасцима и документацијом подносиле су се акредитованим регионалним развојним агенцијама које су након формалне обраде исте достављале у Агенцију.

Рок за завршетак свих уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 9 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Број пристиглих пријава ММСПП	65
Број одобрених пријава ММСПП	44
Број одбачених/одбијених пријава ММСПП	21
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	26.808.232,40
Укупан број пријава којима су рефундирана средства у 2019. години	12
Укупан износ рефундираних средстава у 2019. години (РСД)	10.812.855,74

Реализација програмских активности ће се наставити у 2020. години.

9. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ СЕКТОРИМА ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ

Општи циљ овог програма је подстицање раста и развоја привреде у четири приоритетне области сектора прерађивачке индустрије и то: индустрија машина и опреме; прехранбена индустрија; дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

Укупан буџет Програма је износио 50.000.000,00 РСД, при чему је након ребаланса буџета износ умањен и износио је 20.000.000,00 РСД.

Расположива средства су се одобравала појединачно Корисницима, као суфинансирање у висини до 40% износа оправданих трошкова пројекта без ПДВ, за сваку пројектну активност. Максималан износ одобрених средстава је 1.000.000,00 РСД.

Прихватљиве пројектне активности подразумевају: уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања – сертификација и ресертификација; усаглашавање производа са захтевима техничких прописа и стандарда; набавка и/или имплементација и/или параметризација и/или надградња специјализованог софтвера – „ERP“ , која мора обухватити и модуле који се односе на производне процесе.

Јавни позив за Програм подршке секторима прерађивачке индустрије у 2019. години је био објављен 10.04.2019. године и трајао је до 30.09.2019. године. Пријаве пројекта са свим пратећим обрасцима и документацијом подносиле су се акредитованим регионалним развојним агенцијама које су након формалне обраде исте достављале у Агенцију.

Рок за завршетак уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 12 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Број пристиглих пријава ММСП	88
Број одобрених пријава ММСП	53
Број одбачених/одбијених пријава ММСП	35
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	16.083.382,93
Укупан број пријава којима су рефундирана средства	9
Укупан износ рефундираних средстава у 2019. години (РСД)	1.755.951,24

Реализација програмских активности ће се наставити у 2020. години.

10. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ДИГИТАЛНОЈ ТРАНСФОРМАЦИЈИ ММСП

Циљ Програма подршке дигиталној трансформацији ММСП је да се створи јасна инфраструктура за подршку ММСП у процесу дигиталне трансформације.

Укупан буџет Програма износи 70.000.000,00 РСД. Расположена средства се одобравају појединачно Корисницима као суфинансирање у висини до 50% износа оправданих трошкова без ПДВ. Максималан износ одобрених средстава је 600.000,00 РСД.

Прихватљиве пројектне активности подразумевају: имплементацију решења предвиђеног Стратегијом дигиталне трансформације (унапређења/увођења нових: пословних процеса, пословних модела, производа и услуга) и услуге сертификованог консултанта (израда Стратегије дигиталне трансформације, подршка при изради РАС апликативног формулара и верификација имплементираних решења).

Јавни позив за Програм подршке дигиталној трансформацији ММСП је објављен 02.08.2019. године и трајаће до утрошка средстава.

Рок за завршетак свих уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобреног пројекта је 12 месеци од дана потписивања уговора са Агенцијом.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Број пристиглих пријава ММСП	8
Број одобрених пријава ММСП	8
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	4.794.193,00

Реализација програмских активности ће се наставити у 2020. години

ПРОГРАМИ И МЕРЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ КОЈЕ СПРОВОДИ АГЕНЦИЈА

11. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2018. ГОДИНИ

Програм подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме у 2019. години (у даљем тексту: Програм) дефинисан је Уредбом о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2019. години, са изменама и допунама.

Укупно опредељена средства која су пренета од стране Министарства привреде (у даљем тексту Министарство) на рачун Агенције износе 2.200.000.000,00 РСД. Неутрошена средства из 2018. године, која су такође пренесена у буџет за 2019. годину износе 95.330.885,17 РСД.

Укупна средства која су била на располагању Агенцији за реализацију Програма износила су 2.295.330.885,17 РСД.

Циљ Програма у 2019. години јесте јачање конкурентности привредних субјеката, унапређење њиховог пословања, и интернационализације као и креирање нових радних места кроз инвестиције у опрему.

Кроз Програм је било омогућено суфинансирање набавке опреме и то: нове производне опреме и/или машина, транспортно – манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта и нових делова, специјализованих алата за машине или других капиталних добра, грађевинске механизације за потребе обављања грађевинских радова.

Програм подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме у 2019. години спроводио је Министарство у сарадњи са Агенцијом, пословним банкама и лизинг кућама. Банке и лизинг куће су одабране на Јавном позиву, који је објавило Министарство, а које су понудиле најповољније услове по питању висине камате, средстава обезбеђења, као и рочности. Банке и лизинг куће које су учествовале у реализацији Програма су: Credit Agricole Србија, ProCredit Bank а.д. Београд, HalkBank а.д. Београд, Банка поштанска штедионица А.Д Београд, Eurobank а.д. Београд, Raiffeisen Leasing доо Београд и Unicredit Leasing Србија доо Београд. Уговором о реализацији Програма закљученим између Министарства, Агенције и сваке од наведених банака и лизинг кућа појединачно, уређена су права и обавезе уговорних страна.

Привредни субјекти који су задовољили услове Програма и којима су банке и лизинг кућа укључене у реализацију Програма условно одобриле кредит, могли су да остваре право на суфинансирање до 25% нето вредности набавке производне опреме. Привредни субјект је био у обавези да учествује са 5% сопствених средстава у трошковима набавке опреме, док се преосталих 70% вредности набавке производне опреме обезбеђивало из кредита, односно финансијског лизинга лизинг куће.

Прегледање, контролу формалне исправности, селекцију захтева и доношење Одлуке о прихватању захтева и додели бесповратних средстава вршила је Комисија коју је решењем образовао министар привреде. Представници Агенције су учествовали у раду Комисије. У току трајања Јавног позива, укупно је запримљено 1097 захтева привредних субјеката. Код 111 привредних субјеката су уочене неправилности и Комисија је исте одбила. Комисија је донела позитивну одлуку о додели средстава за укупно 952 корисника. По добијању Одлуке о прихватању захтева 34 корисника је одустало од бесповратних средстава.

У складу са преузетим уговорним обавезама Агенција је слала Одлуке са пратећом документацијом ка Корисницима и позивала Кориснике да приступе потписивању уговора о додели бесповратних средстава. Након закључивања уговора и обавештења банке о уплати учешћа корисника, вршена је исплата средстава од стране Агенције.

Један Корисник је одустао од бесповратних средстава, закључен је споразумни раскид уговора и извршен је повраћај средстава на рачун Агенције.

Закључно са 31.12.2019. године, Агенција је закључила укупно 898 уговора у укупној вредности од 2.133.823.084,40 РСД. Пренета су средства на наменске рачуне за 895 корисника у укупном износу од 2.115.297.277,74 РСД.

Укључујући трошкове платног промета који износе 4.323.995,31 РСД, закључно са 31.12.2019. године, реализовано је укупно 2.119.621.273,05 РСД.

Преглед реализације Програма до 31.12.2019. године	
Укупна средства која се налазе на рачуну Агенције (РСД)	2.295.330.885,17
Вредност закључених уговора са корисницима (РСД)	2.133.823.084,40
Износ пренетих средства корисницима (РСД)	2.115.297.277,74
Трошкови платног промета (РСД)	4.323.995,31
Укупно реализовано (РСД)	2.119.621.273,05
Износ средстава који се преноси у 2020. годину (РСД)	176.892.112,12

12. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2019. ГОДИНИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АРРА

Уредба о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2019. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција донета је на седници Владе 18. фебруара 2019. године, а за њену реализацију било је одређено 25.000.000,00 РСД. Уредбом о измени Уредбе донетој на седници Владе одржаној 6. јуна 2019. године неутрошена средства од 3.551.708,62 РСД су додељена Агенцији за спровођење Програма.

Стандардизовани сет услуга који се спроводи преко АРРА представља шест група стандардизованих услуга. То су: информације, обуке, саветодавне услуге, менторинг, промоције и теренска контрола у оквиру Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017. години.

У спровођењу Програма је учествовало 17 АРРА у периоду јануар – децембар 2019. године. Међусобна права и обавезе у реализацији овог програма дефинисани су уговорима које су потписале све АРРА појединачно са Агенцијом. За менторинг услуге састављено је посебно Упутство за спровођење стандардизоване услуге менторинга, а све АРРА су закључиле посебне уговоре са Агенцијом о пружању ове услуге. Агенција је током спровођења Програма вршила месечну валидацију извештаја и пратеће документације АРРА, припремала збирне прегледе реализације и о истом, у складу са уговорном обавезом, редовно, на месечном нивоу, слала Министарству привреде на сагласност.

Након добијања сагласности на месечне извештаје, Агенција је вршила пренос средстава АРРА на име спроведених услуга.

АРРА је вршила теренске посете код корисника Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017. години који су превремено отплатили кредит или је рочност враћања кредита 18 месеци. Агенција је припремила упутство и образац теренске контроле, уз претходну сагласност Министарства и документа поставила на Портал. Након извршених посета АРРА је имала обавезу да сву документацију прикаже на Порталу, а како би Агенција могла да изврши валидацију и пренос средстава ка АРРА, за извршену услугу.

Како би се унапредило знање и подигли капацитети АРРА, вршене су обуке за њихове представнике. Агенција је за ову услугу исплатила укупно 235.486,16 РСД.

Преглед реализације Програма ССУ до 31.12.2019. године	
Исплаћено за услуге (информације, обуке, саветодавне услуге, менторинг, промоције) (РСД)	13.679.000,00
Исплаћено за услуге вршења теренске контроле (РСД)	203.000,00
Исплаћено за организацију обука предавача и подизање капацитета АРРА (РСД)	389.598,84
Укупно исплаћено (РСД)	14.271.598,84

Преостали износи за услуге које су АРРА пружале до краја децембра 2019. године, биће исплаћени по добијању сагласности Министарства привреде.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

1. Припрема Годишњег извештаја за Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2019. години који се подноси Министарству привреде;
2. Припрема Годишњег извештаја за Програм спровођења стандардизованог сета услуга за ММСПП који реализују АРРА који се подноси Министарству привреде;
3. Промоција програма подршке намењених ММСПП;
4. Састанци са потенцијалним корисницима средстава у оквиру програма подршке Агенције;
5. Учешће запослених у Сектору у обуци – Дијагностика пословних перформанси према EFQM методологији;
6. Учешће запослених у Сектору у радним групама и комисијама у Агенцији;
7. Учешће запослених у Сектору у радним групама и комисијама у Министарству;
8. Учешће у раду тима за имплементацију ISO 9001 стандарда у Агенцији;
9. Учешће у припремним активностима за увођење DMS.

III Сектор за међународну сарадњу

Учвршћивање изврсне истраживачке инфраструктуре у дунавском региону (RI2integrate)

Пројекат RI2Integrate је део Транснационалног програма Дунав који представља финансијски инструмент Европске територијалне сарадње (European Territorial Cooperation- ETC) за промовисање економске, социјалне и територијалне кохезије у Дунавском региону кроз политику интеграције у одабраним пољима. Пројекат дефинише следеће активности:

- Израда регионалних извештаја о постојећим иницијативама,
- Дефинисање заједничких смерница за учвршћивање истраживачке инфраструктуре,
- Израда мапе пута за пословне екосистеме повезане са истраживачком инфраструктуром,
- Рад одбора за интегрисање истраживачке инфраструктуре,
- Израда водича за јавну набавку иновативних решења за коришћење истраживачке инфраструктуре,
- Имплементација процедуре за јавну набавку иновативних решења,
- Развој и успостављање функционалности експертске мреже,
- Развој инструмента за ширење свести у заједници,
- Имплементација Пилот центра за посетиоце,
- Одржавање обука намењених трансферу знања.

Циљ пројекта је унапређење интеграције функционисања инвестиционих пројеката Европске уније за развој изврсне истраживачко-развојне инфраструктуре кроз развој и реализацију иновативних инструмената за учење јавних политика о макрорегионалном учвршћивању ове инфраструктуре у Дунавском региону.

Буџет пројекта – Укупан буџет намењен реализацији целокупног пројекта износи 1.658.265,56 евра, а за активности у делокругу Агенције опредељено је укупно 148.109,28 евра. Од укупног износа буџета који се односи на Агенцију, 15% средстава се издваја из буџета Републике Србије, док се 85% издваја из ИПА фондова. Реализација активности се одвија по принципу предфинансирања од стране Агенције, док до рефундације средстава долази након валидације поднетих извештаја од стране Сектора за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније Министарства финансија и Заједничког секретаријата Дунавског транснационалног програма.

Циљна група:

- ММСП
- високообразовне и истраживачке институције,
- студенти (средња школа и универзитет),
- организације за пословну подршку и
- националне, регионалне и локалне јавне институције.

Период реализације: јануар 2017. – септембар 2019. године

Учесници на пројекту: 17 партнера из 8 земаља (Мађарска, Румунија, Чешка, Аустрија, Хрватске, Словенија, Србија, Словачка) са активностима сарадње које су релевантне за свих 14 подунавских земаља. Агенција се финансира уз инструмент претприступне помоћи- ИПА.

Активности и резултати током 2019. године:

- Израђен IV периодични извештај за активности у оквиру пројекта за период јун-децембар 2018. и достављен Одељењу првостепене контроле (FLC); Извештај одобрен од стране FLC и Заједничког секретаријата и средства рефундирана;
- Представници пројектног тима учествовали су на састанку радне групе и управног одбора пројекта у Марибору у периоду од 02.04. до 03.04.2019. године на којем је презентован први нацрт извештаја за ППИ процедуре;
- Израђени интерни евалуациони упитник и пресек трошкова петог извештајног периода и прослеђен водећем пројектном партнеру;
- По добијању одобрења од Заједничког секретаријата, потписан је анекс уговора о реализацији пројекта којим је продужено трајање пројекта до септембра (претходно до јуна) 2019. године и извршене су адекватне буџетске реалокације;
- Представник Агенције учествовао је у раду Одбора за квалитет пројекта, кроз оцену квалитета и релевантности аутопута и подаутопута, на састанцима који су редовно одржавани;
- Припремљене су процедуре и водич за процедуре јавних набавки иновација у оквиру пилота спроведеног у општини Сокобања (пројекат набавке паметног соларног дрвета);
- Координација активности на радном пакету 6;
- Израђен је „Национални акциони план даљег учвршћивања истраживачке инфраструктуре у Србији“;
- Одржан је тренинг за пренос знања о механизмима/алатима за развој истраживачке инфраструктуре;
- Израђен је „Заједнички акциони план даљег учвршћивања истраживачке инфраструктуре у дунавском региону“ као и план одрживости пројекта;
- Потписан је Споразум о сарадњи на даљем развоју истраживачке инфраструктуре у дунавском региону;
- Представници пројектног тима учествовали су на састанку радне групе, управног одбора и финалној конференцији пројекта у Будимпешти у септембру 2019;
- Израђен је финални извештај за активности у оквиру пројекта за период јануар-септембар 2019. године и достављен Одељењу првостепене контроле (FLC); Извештај одобрен од стране FLC.

Развијање акцелератора за побољшан приступ финансирању иновација ММСП (Accelerator)

Пројекат Accelerator је део Транснационалног програма Дунав који представља финансијски инструмент Европске територијалне сарадње (European Territorial Cooperation- ETC) за промовисање економске, социјалне и територијалне кохезије у Дунавском региону кроз политику интеграције у одабраним пољима. Пројекат дефинише следеће активности:

- Израда свеобухватног извештаја о стратешком оквиру,
- Израда свеобухватног извештаја о понуди и потражњи извора финансирања,
- Формулисање заједничког водича за развој програма акцелерације,
- Увођење програма акцелерације код мање искусних партнера,
- Унапређење програма акцелерације код искуснијих партнера,
- Побољшање заједничког рада партнера и екстерних стејкхолдера,
- Успостављање иновационе мреже и дефинисање споразума о сарадњи,
- Израда заједничких препорука и заједничке стратегије за даљи развој програма акцелерације.

Циљ пројекта је побољшање приступа финансијским средствима за иновације кроз унапређење услова институционалног оквира и одговарајућих инструмената јавних политика кроз развој практичних решења за услуге акцелерације.

Буџет пројекта – Укупан буџет намењен реализацији целокупног пројекта износи 1.966.163,42 евра, а за активности у делокругу Агенције укупно 170.074,25 евра. Од укупног износа буџета који се односи на Агенцију, 15% средстава се издваја из буџета Републике Србије, док се 85% издваја из ИПА фондова. Реализација активности се одвија по принципу предфинансирања од стране Агенције, док до рефундације средстава долази након валидације поднетих извештаја од стране Сектора за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније Министарства финансија и Заједничког секретаријата Дунавског транснационалног програма.

Циљна група:

- ММСП,
- организације за пословну подршку,
- регионалне институције,
- финансијске институције за акцијски капитал.

Период реализације: јануар 2017. – јун 2019. године

Учесници на пројекту: 15 партнера из 9 подунавских земаља (Мађарска, Словенија, Аустрија, Чешка, Румунија, Бугарска, Хрватска, Босна и Херцеговина, Србија) са активностима сарадње које су релевантне за свих 14 подунавских земаља. Агенција се финансира уз инструмент претприступне помоћи- ИПА.

Активности и резултати током 2019. године:

- Израђен IV периодични извештај за активности у оквиру пројекта за период јун-децембар 2018. године и достављен Одељењу првостепене контроле (FLC); Извештај одобрен од стране FLC и Заједничког секретаријата и средства рефундирана;
- Представник пројектног тима је учествовао на састанку радне групе и управног одбора пројекта у Бања Луци у периоду од 05.03. до 07.03.2019. године;
- Координација активности у оквиру реализације пилота пројекта „РАСТИ акцелератор“ и то:
 - 22. јануар - meetup на тему " Why should you patent your IP and does it really cost \$1.500?". Обрађене су теме из области заштите интелектуалне својине и патентног права,
 - 06. фебруар - meetup на тему Bootstrapping Marketing for Startups“. Обрађене су теме из области маркетинга, развоја нових технологија, експанзије друштвених мрежа и започињања новог посла,
 - 13. фебруар - meetup на тему како изгледа радити као „Product Developer“, шта то све подразумева и какве изазове са собом носи,
 - 05. март - први тренинг "Развој пословног модела" (како идеју уобличити у пословни модел и зашто је то важно),
 - 06. март - тренинг "Развој пословног модела" (креирање сопственог пословног модела),
 - 07. март - meetup на тему "Положај жена у ИТ индустрији?" (како изгледа рад жена у ИТ сфери и који су изазови са којим се свакодневно суочавају),
 - 08, 09. и 10. март - "Startup Weekend" - 54-часовни фестивал предузетништва у оквиру којег се тестира пословни модел,
 - 12. март - тренинг „Business Model Validation“,
 - 13. март - meetup на тему маркетинга. Тачан назив предавања је „Marketing Mix: what is it? Why you need one“,
 - Серијал “Hell Week” тренинга намењених различитим областима одржан у периоду од 18. марта до 22. марта. Ово је програм интензивних тренинга који упознаје полазнике како продаја функционише, шта је потребно да бисте били добар продавац и који процеси су неопходни у тиму/организацији да би се могао направити добар “Sales Funnel”,
 - 26. март - тренинг "Финансије за стартапе",
 - 28. март- тренинг "Бренд персона",
 - 01. април - “Mentoring Monday”, (серија "mentoring speed-date" састанака од по 20 минута на којима полазници упознају различите менторе и саветују се на тему како да што ефикасније развију пословну идеју),
 - Маркетинг “Hell Week“ – предавања на теме: шта је маркетинг и зашто мали тимови морају да знају како добро да се представе и како да максимизују своје маркетинг напоре,
 - 08. април - тренинг "Анализа конкуренције и истраживање тржишта",
 - 09. април - meetup на тему "Како почети своју ИТ каријеру?",
 - 11. април - тренинг на тему "Како да доведете саобраћај на ваш веб сајт?",

- 13. април - усавршавање онлине кампања и истраживање различитих "Growth Hacking" техника,
 - 15. април - тренинг под називом "Финансије за стартапе - из угла инвеститора",
 - 16. април - тренинг "Како довести саобраћај на ваше вебстранице",
 - 17. април - тренинг "Како се читају подаци из аналитичких алата?",
 - 22. април - тренинг "Пич, за инвеститоре",
 - 23. април - meetup на тему „Презентацију програма подршке иновационим предузећима“,
 - 25. април - meetup на тему „Како бити дигитални номад“,
 - 7. мај - припрема за финални пич,
 - 16. мај - Финални пич догађај.
- Припремљен извештај о току пилот пројекта РАСТИ водећем пројектном партнеру и координатору радног пакета;
 - Реализоване су активности из радног пакета 5: Пословно и акционо планирање за увођење програма акцелерације, Успостављање транснационалне иновационе мреже, Уговори о сарадњи, Партнерске и заједничке препоруке за јавне институције, Заједничка стратегија;
 - Представници пројектног тима учествовали су на састанку радне групе, управног одбора и финалној конференцији пројекта у Будимпешти у јуну 2019;
 - Израђен је финални извештај за активности у оквиру пројекта за период јануар-јун 2019. године и достављен Одељењу првостепене контроле (FLC); Извештај одобрен од стране FLC.

Успостављање и промоција менторинг услуге у земљама Западног Балкана, фаза 2, 2017-2020

Услуга менторинга је бесплатна и намењена је микро, малим и средњим привредним друштвима и предузетницима (ММСПП), као и задругама, кроз пружање свеобухватне подршке корисницима. Процес менторинга одвија се по методологији Агенције развијеној у дугогодишњој сарадњи са Јапанском агенцијом за међународну сарадњу (ЈСА).

До сада је услугу менторинга у Србији користило близу 2.400 предузећа.

Сарадња Агенције и ЈСА започета је кроз пројекат подршке за МСПП који је реализовала тадашња Републичка агенције за развој МСПП заједно са ЈСА.

У августу 2015. године, поднет је нови предлог пројекта „Успостављање и промоција менторинг услуге за МСПП у земљама Западног Балкана, фаза 2, 2017. - 2020.“ Предлог пројекта односи се на затварање циклуса стандардизоване услуге менторинга у Србији, као и наставак трансфера српске експертизе на пољу менторинга у БиХ, Црну Гору и Македонију уз подршку јапанских експерата. Партнери из БиХ, Црне Горе и Македоније такође су поднели предлоге пројеката и следећи корак била је Мисија ЈСА у циљу детаљног планирања и снимања за пројекат техничке сарадње о консолидацији и продужењу услуге менторинга на западном Балкану.

У 2016. години донета је одлука да Агенција још једном буде лидер новог пројекта техничке подршке са ЈСА.

Пројекат спроводе Агенција и ЈСА заједно са партнерским институцијама из Црне Горе, Македоније и Босне и Херцеговине. У реализацији пројекта учествује и 16 акредитованих регионалних развојних агенција са територије Републике Србије.

Циљ пројекта обухвата унапређење услуге менторинга за ММСП у виду садржаја услуге и структуре имплементације, као и наставак трансфера српске експертизе на пољу менторинга у БиХ, Црну Гору и Македонију уз подршку јапанских експерата и успостављање међурегионалног система менторинга.

До сада је кроз агенцијски годишњи менторинг програм подржано више од 780 ММСП, али број корисника је далеко већи (око 2400) јер је стандардизована менторинг шема укључена и у портфолио услуга у оквиру других пројеката, као што су: Пројекат за развој приватног сектора (USAID), Програм подршке почетницима за започињање посла - Старг уп, Стандардизовани сет услуга који се реализује преко АРРА, итд.

Буџет пројекта – Пројекат представља техничку асистенцију Владе Јапана која финансира ангажовање Конзорцијума одговорног за менаџмент пројекта и његову успешну имплементацију.

Период реализације: септембар 2017. – децембар 2020. године

Активности и резултати током 2019. године:

- Ментори из Србије су држали теоријске обуке ментора (CRT) у партнерским земљама –Македонији, Црној Гори и Босни и Херцеговини у више наврата током 2019. године;
- Ментори из Србије су држали практичне обуке ментора (OJT) у партнерским земљама –Македонији, Црној Гори и Босни и Херцеговини у више наврата током 2019. године;
- Одржана обука за нове менторе – укупно 16 нових ментора из АРРА и Агенције је прошло обуку у периоду од 14. марта до 12. априла 2019. године по свих 7 стандардизованих модула за обуку ментора;
- Састанак Заједничког координационог комитета (Joint Coordination Committee) у оквиру пројекта, ком су присуствовали представници ЈСА Токија, ЈСА Балканске канцеларије, Министарства привреде и Агенције одржан је у априлу 2019. године;
- Током маја 2019. године одржан специјални тренинг за сертификоване менторе;
- Током маја 2019. године тим Агенције је извршио корекцију документа „Frequently Asked Questions for foreign direct investors to Republic of Serbia“ израђеног од стране ЈСА тима за потребе јапанских инвеститора;
- Додела награда најбољим менторима за 2019. годину реализована је у јуну 2019. године;
- Током јула 2019. године одржан тренинг за нови модул менторинг услуге који се тиче Интернационализације МСП;
- Током августа 2019. године поднет је предлог пројектне пријаве „Project for strengthening and expanding the Mentoring Service for Small and Medium Enterprises in the Western Balkan countries (Serbia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, and North Macedonia)“. Поменути пројекат представља наредну фазу пројекта „Успостављање и промоција менторинг услуге у земљама Западног Балкана, фаза 2, 2017-2020“.

- ОЈТ тренинг за менторе из Србије одржан је на 16 локација, на територији сваке од 16 АРРА у периоду септембар-новембар 2019. године;
- Припремљен је и организован први „Менторинг форум“, који се одржао у Београду 9. септембра 2019. године. Менторинг форуму су присуствовали корисници менторинг услуге у Србији, представници Јапанске агенције за међународну сарадњу, Министарства привреде и Регионалних развојних агенција. Привредним субјектима који су користили менторинг услуге у периоду од 2016. до 2018. године додељени су сертификати и нацелнице са знаком као потврда коришћења услуге менторинг и унпређења свог пословања. Поменутом догађају присуствовало је више од 100 представника компанија и више од 50 ментора из АРРА;
- Чланови тима Агенције пружали су континуирано саветодавну подршку партнерима из региона у институционализацији менторинг система;
- Састанак Заједничког координационог одбора (Overall Coordination Committee) на нивоу Пројекта, ком су присуствовали партнери из свих земаља региона, одржан је у новембру 2019. године;
- Састанак свих ментора одржан је у новембру 2019. године.

У оквиру програма „Успостављање и промоција услуге менторинга за мала и средња предузећа на западном Балкану – фаза 2“, спроведена је услуга менторинга у 2019. години по Програму пружања стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије.

Услуга менторинга се односи на бесплатни менторинг за ММСПП која послују у оквиру четири сектора прерађивачке индустрије груписане у четири области и то: индустрија машина и опреме; прехранбена индустрија; дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

Јавни позив за спровођење стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије објављен је 01.03.2019. године. Јавни позив је био отворен од 01. марта до 19. априла 2019. године.

У предвиђеном року 49 АРРА је доставило пријаве од чега 3 пријаве нису успуњавале услове провере, а за 5 пријава су тражене допуне. Након анализе допуна в.д. директору Агенције је дат предлог за одобрење за 41 пријаву, док је за одбацивање предложено 8 пријава.

У току процеса менторинга дошло је до одустајања једног привредног субјекта, Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине је обавестила Агенцију да је раскинула уговор са једним привредним субјектом, тако да је услуга менторинга успешно пружена и спроведена у 40 привредних субјеката.

Табеларни преглед о пруженој услузи менторинга по АРРА-ма:

Сумарни преглед по АРРА-ма						
Рб.	АРРА	Бр. клијената	Бр. сати предвиђен одлуком	Бр. реализованих сати	Бр. сати одобрених за финансирање	Бруто износ за исплату
1.	Регионална агенција за развој источне Србије „РАРИС“	1	50	50	50	85.000,00

2.	Регионални центар за друштвено економски развој „БАНАТ“	1	50	50	50	85.000,00
3.	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	7	350	350	350	595.000,00
4.	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	3	150	150	150	255.000,00
5.	Регионална развојна агенција „ЛУГ“	3	150	150	150	255.000,00
6.	Регионална развојна агенција „Златибор“	4	200	200	200	340.000,00
7.	Регионална развојна агенција Бачка	2	100	100	100	170.000,00
8.	Регионална развојна агенција Срем	5	250	250	250	425.000,00
9.	Регионална развојна агенција Сандака - СЕДА	3	150	150	150	255.000,00
10.	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	2	100	106	100	170.000,00
11.	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд	3	150	150	150	255.000,00
12.	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	1	100	50	50	85.000,00
13.	Регионална развојна агенција ПАНОНРЕГ	3	150	154	150	255.000,00
14.	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о Крушевац	2	100	100	100	170.000,00
	Укупно	40	2050	2010	2000	3.400.000,00 рсд

**Спровођење стандардизоване услуге менторинга кроз
Стандардизовани сет услуга (ССУ) за микро, мала и средња предузећа
и предузетнике у 2019. години, који се реализује преко акредитованих
развојних агенција (АРРА)**

Услуга менторинга је намењена микро, малим и средњим привредним друштвима и предузетницима, као и задругама, а у циљу пружања подршке несметаном развоју и смањења броја неуспешних привредних субјеката и задруга, кроз пружање свеобухватне и благовремене подршке корисницима.

Уредбом о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2019. години, који се реализује преко акредитованих

регионалних развојних агенција која је ступила на снагу 19. јануара 2019. године, је за услугу менторинга у 2019. години било предвиђено 5.000.000,00 РСД.

Сектор за међународну сарадњу је креирао сет документације за програм менторинга, заједно са текстом јавног позива и Упутством са детаљним инструкцијама за спровођење програма.

Јавни позив за спровођење стандардизоване услуге менторинга објављен је у складу са Програмом Министарства привреде – Стандардизовани сет услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2019. години, који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција. Јавни позив је био отворен од 01. априла до 1. јуна 2019. године.

Комисија – Одбор за евалуацију у оквиру Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике, констатовала да ће се в.д. директору Агенције дати предлог за одобрење за 81 пријаву, док је за одбацивање предложено 4 пријава.

У току процеса менторинга дошло је до одустајања једног привредног субјекта. Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља је обавестила Агенцију да је дошло до одустајања једног привредног субјекта од реализације активности менторинга услед породичних проблема.

Табеларни преглед о пруженој услузи менторинга по АРРА-ма

Сумарни преглед по АРРА-ма						
Рб.	АРРА	Бр. Клијенти	Бр. сати предвиђен одлуком	Бр. реализованих сати	Бр. сати предложених за финансирање	Бруто износ за исплату
1.	Регионална агенција за развој источне Србије „РАРИС“	3	100	100	100	170.000,00
2.	Регионални центар за друштвено економски развој „БАНАТ“	2	100	100	100	170.000,00
3.	Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	15	525	487	487	827.900,00
4.	Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	2	100	100	100	170.000,00
5.	Регионална развојна агенција „ЈУГ“	5	150	150	150	255.000,00
6.	Регионална развојна агенција „Златибор“	4	200	200	200	340.000,00

7.	Регионална развојна агенција Бачка	2	100	100	100	170.000,00
8.	Регионална развојна агенција Срем	7	280	280	280	476.000,00
9.	Регионална развојна агенција Сандока - СЕДА	9	250	250	250	425.000,00
10.	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	3	150	143	100	170.000,00
11.	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд	7	275	275	275	467.500,00
12.	Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	3	125	125	125	212.500,00
13.	Регионална развојна агенција Браничево-Подунавље	9	250	260	250	425.000,00
14.	Регионална развојна агенција ПАНОНРЕГ	1	50	50	50	85.000,00
15.	Агенција за регионални развој Расинског округа д.о.о Крушевац	7	225	225	225	382.500,00
Укупно		79	2880	2845	2792	4.746.400,00 рсд

У 2019. години валидиране су услуге за две АРРА у укупном износу од 1.295.400,00 РСД.

Швајцарски програм подршке за промоцију извоза- SIPPO

Швајцарски програм за промоцију извоза - SIPPO је подржан од стране Швајцарског секретаријата за економске односе (SECO) у оквиру њихове економске сарадње и развоја. Програм спроводи Swisscontact - швајцарска фондација за међународну сарадњу и развој. SIPPO има за циљ да допринесе јачању сигурности у погледу радног места, створи нова радна места и допринесе унапређењу економског раста у Србији.

Агенција има улогу стратешког партнера на овом програму, док саму реализацију Програма прате Национално удружење за развој органске производње - Serbia Organica, Привредна комора Србије - ПКС и Кластер модне и одевне индустрије Србије- FACTS. Меморандум о разумевању за сарадњу на пољу промоције извоза између Swisscontact-а, швајцарске фондација за међународну сарадњу и развој и Агенције потписан је у мају 2018. године.

Општи циљ Програма је унапређење економског раста кроз подстицање и креирање могућности за отварање нових радних места путем промоције извоза.

Специфични циљ Програма обухвата проширење и унапређење квалитета услуга намењених извозним активностима као и раст извоза.

Циљна група:

ММСПП и организације за пословну подршку из следећих сектора:

- Природни састојци (лековито биље, зачини, етерична уља, печурке итд.),
- Техничко дрво (полупроизводи и финални производи),
- Текстил са додатом вредношћу.

Период реализације: 2017. године – 2020. године

Буџет пројекта – Одређује се на годишњем нивоу. Учешће Агенције у 2019. години: 8.807.040,00 РСД.

Активности и резултати током 2019. године:

Меморандумом о сарадњи предвиђен је развој и реализација посебног програма подршке за ММСПП – кориснике селектоване у оквиру Швајцарског програма подршке за промоцију извоза – SIPPO.

Агенција, односно Сектор за међународну сарадњу, је као и у 2018. години, развио посебан програм суфинансирања кроз процес рефундације за активности промоције извоза. Право на учешће имала су ММСПП – корисници селектовани у оквиру Швајцарског програма подршке за промоцију извоза - SIPPO, за суфинансирање следећих пројектних активности:

- Студијско путовање за истраживање циљаног сајма;
- Наступ на међународним сајмовима у иностранству и
- Унапређења сајамског наступа ангажовањем стручњака.

За реализацију посебног програма одређено је укупно 6.940.800,00 РСД.

Програм је реализован кроз следеће активности:

- Креиран и припремљен Програм са програмском документацијом која је пратила објаву Обавештења о реализацији Програма, заједно са пратећим обрасцима;
- Објављено Обавештење, позив је био отворен у периоду од 28. марта до 01. септембра 2019. године;
- Формиране Радна група и Комисија;
- Провера формалне исправности поднетих пријава и њихова оцена према утврђеним критеријумима и методологији;
- Довошење одлука о свакој појединачној пријави;
- Потписивање уговора о додели средстава и суфинансирању активности у оквиру програма између Агенције и 18 корисника;
- Подношење извештаја од стране корисника о реализованим активностима, евалуација извештаја и пренос одобрених средстава корисницима;

Комисија је током трајања Јавног позива одржала пет радних састанака, а одобрена су средства за рефундацију активности 18 корисника.

Табела: Листа корисника средстава у оквиру Програма и износ одобрених средстава:

Рб.	Предмет	Одобрени износ
1.	Дизајн центар Финикс	272.126,00
2.	Јасмил	80.659,00
3.	Ниниа	40.710,00
4.	К & N Fashion	197.650,00
5.	Гарман	27.456,00
6.	Стиг	197.363,00
7.	Аданко	200.000,00
8.	Торвуд	330.000,00
9.	Сунце Маринковић	330.000,00
10.	Богутово	216.000,00
11.	С. Ц. С. Плус	330.000,00
12.	Ентеро	330.000,00
13.	Звемил	330.000,00
14.	Техтил	63.000,00
15.	Тара д.о.о.	330.000,00
16.	Амибо плус доо	475.000,00
17.	Крокoline доо	285.000,00
18.	Монтеги	185.000,00
	Укупно	4.219.964,00

Расположива средства су одобрена појединачно корисницима, као суфинансирање у висини до 50% од укупних оправданих трошкова без ПДВ, по принципу рефундације.

Период реализације је био од марта до септембра 2019. године.

Средства су корисницима одобрavana за учешће на следећим сајмовима/студијским посетама:

- Студијска посета сајму *Pitti Bimbo* у Фиренци;
- Сајам *Interzum* у Келну;
- Сајам и студијска посета сајму *Pure Origin* (фебруар, јул) у Лондону.

Представници Сектора за међународну сарадњу су узели учешће на сајмовима „*Interzum*“ у Келну и „*Pure Origin*“ у Лондону, где су учествовали у сајамским активностима заједно са представницима компанија корисника SIPPO програма.

DM inkubator

„DM inkubator“ је иницијатива покренута 2018. године, са циљем да се у DM понуду уврсти минимум 20 српских производа, који до тренутка објављивања конкурса у оквиру иницијативе нису били уврштени у понуду нити једног трговинског и HORECA објекта који послује у Србији.

Пројекат „DM inkubator“ организован је у партнерству компаније DM Drogerie-Markt са USAID Пројектом за конкурентну привреду, Агенцијом, Националним удружењем за развој органске производње Serbia Organica и Факултетом примењених уметности.

Општи циљ активности

Подршка одрживом економском развоју кроз подршку ММСПП и „start up“ компанијама.

Специфичан циљ активности

Подршка потенцијално успешним производима кроз менторство од стране експерата са циљем унапређења производа у погледу садржаја, дизајна, паковања и цене.

Циљна група

Домаћи произвођачи у области хране, додатака прехране и козметике и производа за негу и лепоту.

Период реализације: 1.10.2018.-31.12.2019. године

Активности

Заинтересована МСП су имала могућност да се пријаве на конкурс „Тражимо домаће производе“. Производи из сегмента хране, додатака прехране, козметике и производа за негу и лепоту, који су произведени у Србији од претежно домаћих сировина за које је процењено да имају највише потенцијала да се продају на DM полицама прошли су кроз процес менторства и консалтинга у циљу додатног прилагођавања производа захтевима тржишта, реализован у виду развојног кампа. Агенција, Сектор за међународну сарадњу, као један од партнера на пројекту, узео је учешће у припреми јавног позива и критеријума за избор корисника, као и у промоцији „DM inkubator“.

За учешће у пројекту било је пријављено чак 704 производа, а 18 произвођача је добило јединствену прилику да током три месеца развија 57 производа из сегмента хране и козметике за негу и лепоту.

Уз практична предавања и индивидуални рад технолога са произвођачима, током фебруара и марта организоване су четири целодневне радионице у Београду и Новом Саду на којима су својим искуством и експертизом организатори усмеравали и водили учеснике кроз читав процес. На стручним радионицама полазници „DM inkubatora“ су, уз помоћ ментора и стручњака из области прехране, козметологије, асортимана, дизајна и маркетинга, радили на унапређењу својих производа и пословања.

Агенција, Сектор за међународну сарадњу, и остали партнери пројекта (USAID Пројекат за конкурентну привреду, Национално удружење за развој органске производње Serbia Organics и Факултет примењених уметности) су, свако у својој области, понудили професионалне савете и смернице како би произвођачи добили свеобухватну помоћ и јак темељ за дугорочно успешно пословање.

Путем конкурса је изабрано 17 домаћих произвођача, који су кроз инкубатор током три месеца уз свеобухватну помоћ у виду савета, смерница и професионалних консултација ментора и стручњака из области прехране, козметологије, асортимана, дизајна и маркетинга, развили 57 иновативних, домаћих производа.

„DM inkubator“ је као иницијатива указао на важност подршке компанијама у развоју, и може представљати пример бизнис модела чије успешно пословање утиче на економски развој Србије у целини.

Закључно са 30. септембром 2019. године на полицама су се нашли сви изабрани артикли.

Почев од 15.06.2019. када су први производи из Пројекта ушли на полице, па до децембра 2019. године, продато је око 16.000 комада/производа и остварен је промет од око 10 милиона РСД.

Током 2019. године реализоване су следеће активности и резултати:

- Током јануара 2019. године партнери на Пројекту су организовали низ састанака везано за организацију радионица и промо кампање;
- У периоду јануар – април 2019. године одржане су четири радионице у Београду и Новом Саду, као и низ појединачних консултација са технолозима, маркетинг стручњацима као и професорима и студентима Факултета примењене уметности који су радили на унапређењу дизајна одабраних производа;
- Тим Агенције је на радионицама представио програме подршке пословању који су на располагању привредним субјектима у Србији;
- 30. априла су проглашени победници инкубатора;
- Технолози су до маја 2019. године радили на унапређењу производа корисника;
- Припремљена је брошура о раду инкубатора;
- 57 производа је уврштено у асортиман до краја септембра 2019. године;
- Спроведена је медијска кампања и организован мини сајам на полице уврштених производа:
 - Снимљени су промотивни видео клипови. Одабрана су три произвођача који су представила цео свој развојни пут од момента одлуке да се пријаве на конкурс до појављивања на полицама;

- Од 16.09.до 29.09.2019. године реализована је јака промотивна кампања са попустима на производе DM инкубатора и оглашавањем;
- 19.09.2019. године организован догађај/мини сајам у филијали у Македонској где су промовисани бројне производе дм инкубатора у друштву медија и др гостију.
- У периоду октобар – новембар, тимови Агенције и DM су договорили даљу сарадњу и подршку изабраним предузећима и пројектима и током 2020. године;
- Сектор за међународну сарадњу је у новембру 2019. године развио посебан програм суфинансирања кроз процес рефундације за активности подршке за даље унапређење пословања корисницима “dm инкубатора” током 2020. године.

Табела: Листа изабраних корисника DM inkubatora

Р.б.	Назив корисника	Облик организовања	Година оснивања
1.	Предузеће за производњу, промет и услуге "ALDA 111" d.o.o.	Д.о.о.	2017.
2.	BLACKBEARD - СВЕ ЗА МУШКАРЦЕ	Предузетник	2018.
3.	BMD d.o.o.	Д.о.о.	1989. (радња за откуп), 1996. (д.о.о.)
4.	Бојана Милојевић, ПР производња препарата за улепшавање и пминкање Coquette	Предузетник	2018.
5.	Dolovac organic i tradicija	Предузетник	2018.
6.	СЗР Хербалија	Предузетник	2010.
7.	Хвала козметика	Предузетник	2019.
8.	Производња козметичких сапуна MY WAY NATURAL	Предузетник	2018.
9.	Фабрика за прераду воћа и поврћа Нектар доо Бачка Паланка	Д.о.о.	1998.
10.	NISHA d.o.o.	Д.о.о.	2010.
11.	Oly oly d.o.o.	Д.о.о.	2017.
12.	Prefer cosmetics d.o.o.	Д.о.о.	2012.
13.	Tanoshinde d.o.o.	Д.о.о.	2018.
14.	Уна Матко Стаменковић, Пр. Прерала и конзервисање воћа и поврћа, УНА ВИДА, Београд	Предузетник	2018.
15.	Веверко	Регистровано пољопривредно газдинство	2016.
16.	Врлари доо Мали Иђош	Д.о.о.	2016.
17.	YUSO-HEMIJA d.o.o.	Д.о.о.	1992.

Припрема извештаја о билатералној економској сарадњи, информација и докумената из делокруга међународне сарадње

Од септембра 2019. године Сектор за међународну сарадњу припрема следеће типове извештаја:

- извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама, који се припремају за сопствене потребе тако и за потребе надлежног и других министарстава, као и других институција. У периоду септембар-децембар 2019. године припремљено је 32 прегледа сарадње на упите Министарства привреде, Министарства спољних послова, Министарства трговине, туризма и телекомуникација и других институција;
- мишљења на предлоге платформи и протокола за заседање мешовитих комисија за унапређење сарадње Републике Србије са другим државама, а за потребе Министарства привреде, Министарства спољних послова, Министарства трговине, туризма и телекомуникација. Прослеђено је 8 мишљења од стране Агенције на предлоге текстова платформи, закључака и протокола, у периоду септембар – децембар 2019. године.

Остале активности Сектора за међународну сарадњу у 2019. години

- Сарадња са: USAID Мисијом у Србији; GIZ PSD „Private Sector Development Project“ пројектом; USAID „Competitive Economy Project“ и CARDNO; EUBID „IPA project for support of business incubators in Serbia“ пројектом; EUPRO „EU support to development of municipalities“; Пројектом „EU Support to participation in EU programs project“, и другим представницима донаторске заједнице;
- Учешће у изради Меморандума о сарадњи са Египтом;
- Учешће у изради Меморандума о сарадњи са Мароком;
- Састанци са екстерним консултантом за увођење ФУК процедура, у циљу добијања додатних информација о процесима и активностима Сектора за међународну сарадњу;
- Учешће у Радној групи за имплементацију система за управљање процесима; одржан је низ састанака на којима је представљен ДМС систем и током којих су за потребе система описани процеси који се тичу Сектора за међународну сарадњу;
- Запослени у Сектору узели су активно учешће као чланови радне групе за увођење система менаџмента, а према захтевима стандарда ISO 9001:2015.
- Интерна и екстерна провера система извршена је током децембра 2019. године, а након свих провера Агенција је добила сертификат;
- Присуство представника Сектора на Међународном сајму и конференцији висококвалитетне хране (Belgrade food show), одржаном 10. и 11. октобра 2019. године;
- Припрема Извештаја о спровођењу Акционог плана за спровођење Стратегије за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за период од 2015. до 2020. године, за Агенцију;
- Уношење података у АПР Регистар мера и подстицаја;
- Учешће представника Сектора у раду Комисије за попис основних средстава и раду Централне пописне комисије;
- Присуство представника Сектора на састанцима са партнерским организацијама и осталим заинтересованим странама у и ван седишта Агенције.

Програми пренети из 2018. године

1. Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу у 2018. години

Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу (у даљем тексту: Програм) има за циљ јачање међуинституционалне сарадње и капацитета АРРА, јединица локалне самоуправе (ЈЛС), односно канцеларија за локални економски развој (КЛЕР). Кроз Програм се идентификују сви релевантни субјекти регионалног развоја, као и потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од значаја за регионални развој.

Укупан расположиви буџет у 2018. години био је 10.000.000,00 РСД. Примљено је укупно осам пријава, подносиоци свих пријава су АРРА. За наведених осам пројеката додељено је укупно 10.000.000,00 РСД, односно утрошен је цео расположиви буџет, а последњи пријављени пројекат је морао да претрпи модификацију и знатно смањење буџета пошто није било довољно расположивих средстава. Средства се преносе у два дела, први део авансно (50%), а други део по реализацији свих активности и достављању завршног извештаја. У 2018. години уплаћен је само први део средстава, односно половина расположивог буџета, а у 2019. години четири корисника су доставила Завршне извештаје о реализацији пројеката и њима је извршена коначна исплата, односно рефундација преосталог одобреног износа (1.857.383,00 РСД), у складу са достављеном документацијом о утрошеним средствима по целом пројекту. Преостала четири корисника су у обавези да доставе Завршне извештаје у року од 18 месеци од потписивања уговора, односно најкасније до краја марта 2020. године.

2. Програм стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2018. години (Програм Министарства привреде)

Уредбом о утврђивању програма стандардизованог сета услуга за акредитоване Регионалне развојне агенције у 2018. години, коју доноси Влада РС, утврђен је Програм стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције.

Овом уредбом утврђени су циљеви, намена средстава, корисници средстава, начин коришћења средстава, начин реализације и праћење реализације Програма. Такође је регулисано да Програм спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом, а све у складу са Програмом и уговором између Министарства привреде и Агенције.

Основни циљ Програма је подизање капацитета јединица локалне самоуправе за припрему и спровођење регионалних и развојних пројеката. За реализацију Програма стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2018. години обезбеђена су средства у износу од 25.000.000,00 РСД. У 2019. години су пренета средства у износу од 14.642.531,09 РСД од чега је реализован износ од 2.610.452,01 РСД, 12.032.080,08 РСД је враћено у буџет РС.

Корисници средстава су АРРА. Средства из Програма намењена су за реализацију следећих услуга АРРА:

- учешће у припреми испровођењу регионалних и локалних развојних пројеката у 2018. години;
- промоција програма и Уредбе.

Програм се реализовао по кварталима и припремљени су извештаји и Министарству прослеђене пријаве за сва четири квартала 2018. године, као и завршни извештај о реализацији Програма.

Програми који се реализују у 2019. години

3. Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу у 2019. години

Агенција је креирала Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу, кроз који се идентификују сви релевантни субјекти регионалног развоја, као и потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од АРРА и јединица локалне самоуправе (ЈЛС).

За реализацију овог програма Агенција је у свом програмском буџету за 2019. годину одредила 20.000.000,00 РСД. Поддршка се реализује као суфинансирање дела оправданих трошкова пројеката које ће у партнерству реализовати АРРА и ЈЛС, а који су усмерени на:

- промоцију значаја регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ, познавање расположивих фондова и приоритетних пројеката за финансирање;
- умрежавање партнера на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање и јачање међуинституционалне сарадње;
- унапређење капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање развојним пројектима, привлачење директних инвестиција и промоција извоза; приступ и повлачење средстава из различитих извора финансирања (ЕУ и други фондови);
- подршку за подстицање равномернијег регионалног развоја кроз реализацију међуинституционалних активности и креирање механизма подршке ММСП и предузетницима (кроз прикупљање података о потребама привреде, обраду и анализу података), односно стимулисање пословног удруживања у кластере и индустријске кластере у приоритетним секторима: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

До краја 2019. године примљено је укупно девет пријава, две пријаве ЈЛС и седам пријава АРРА. Потенцијални корисници презентовали су пројекте на две седнице Комисије и након тога припремљени су извештаји и одлуке о додељеним средствима, једна пријава је одбијена, а осам је одобрено. За наведених осам пројеката додељено је укупно 11.921.258,00 РСД, односно у расположивом буџету преостало је 8.078.742,00 РСД, тако да ће Јавни позив бити отворен до утрошка средстава.

Средства се преносе у два дела, први део авансно (50%), а други део као рефундација, по реализацији свих активности и достављању завршног извештаја. У 2019. години започета је исплата првог дела средстава, исплаћен је износ од 1.908.000,00 РСД а износ од 18.092.000,00 РСД се пренео у 2020. годину до коначне реализације.

**ОДОБРЕНА СРЕДСТВА У ОКВИРУ ПРОГРАМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ САРАДЊЕ И ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА
НА РЕГИОНАЛНОМ И ЛОКАЛНОМ НИВОУ**

ПОДНОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	НАЗИВ ПРОЈЕКТА	ЈЛС ПАРТНЕРИ НА ПРОЈЕКТУ	ОДОБРЕНА СРЕДСТВА
Општина Бач	Унапређење анорпционих капацитета општине Бач за коришћење ЕУ фондова	-	1.399.500,00
Регионална агенција за развој источне Србије РАРИС - Зајечар	Јачање капацитета за развој предузетничке инфраструктуре	Бор, Маданпек, Неголин, Вољевац, Књажевац, Сокобана, Зајечар	1.994.000,00
Регионална развојна агенција Панонрег - Суботица	Поспеливање економског развоја кроз подизање капацитета и умрежавање актера у 8 ЈЛС на северу Војводине	Бачка Топола, Кањижа, Мати Иброш, Нови Кнежевац, Суботица, Сента, Чока	960.000,00
Регионална развојна агенција Бачка – Нови Сад	Међуинституционална сарадња као кључ развоја руралних средина у региону Бачка - фаза 2	Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беоцин, Бечеј, Врбас, Апатин, Жабаљ, Кула, Ожаци, Нови Сад, Сомбор, Србобран, Сремски Карловци, Темерин, Тител	727.844,00
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа - Лесковац	Паметна специјализација - путања регионалног развоја	Бојник, Влаотинце, Владичин Хан, Лебане, Лесковац, Медвеђа, Прешево, Сурдулица, Трговиште	1.983.376,00
Агенција за регионални развој Расинског округа - Крушевац	Трансфер знања и искуства за бољи приступ развојним фондовима Европске уније	Александаровац, Варварин, Крушевац, Трстеник, Тифевац	862.000,00
Регионална развојна агенција Југ - Ниш	ИНО-РЕГ: Иновациони екосистем као покретач регионалне конкурентности Нишавског округа	Алексинач, Галијан Хан, Дољевац, Мерошина, Раквањ, Сврљиг, Ниш	1.994.538,00
Регионална развојна агенција Срем - Рума	Израда пројектне документације спољног уређења, са инфраструктуром Регионалног центра за одрживи развој Срема, са Логистичким центром за коришћење отпадне биомасе у јавном сектору	Сремска Митровица	2.000.000,00

1. Програм финансиjsке подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње

Агенција је креирала Програм финансиjsке подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње путем кога пружа финансиjsку подршку свим легитимним корисницима пројеката који се финансирају из ИПА програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње.

Општи циљ Програма је јачање регионалне коhesионности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката.

Укупан буџет Програма износио је 40.000.000,00 РСД, у 2019. години исплаћен је износ од 27.267.753,21 РСД, у 2020. години се преносе средства у износу од 12.732.246,79 РСД до коначне реализације Програма.

Расположива средства се одобравају по пројекту као суфинансирање или префинансирање 15% обавезног финансиjsког учешћа корисника у пројектима, тако што Агенција финансира 10%, а корисник 5% пројекта, односно Агенција 12%, а корисник 3% за кориснике са седиштем у III и IV групи развијености.

Максималан износ бесповратних средстава које се додељују по овом програму је 2.000.000,00 РСД, средства су додељивана уколико постоји уговор са уговарачком/регулаторним телом ИПА програма за одобрене пројекте.

До краја 2019. године примљено је 35 пријава, од којих је 30 одобрено за суфинансирање. Укупно је тражено 45.424.813,88 РСД, а одобрено 39.898.678,66 РСД.

Од пет пријава које су одбијене, односно нису добиле средства, две нису могле бити подржане због недостатка средстава у оквиру расположивог буџета.

Јавни позив је затворен због утрошка средстава и у току је потписивање уговора и исплата одобрених износа корисницима.

Назив пројекта	Укупна вредност пројекта (РСД)	Суфинансира РАС (РСД)	%	Назив корисника	Назив ИПА програма
1. Нови живот Неолитског наслеђа у прекознатим природним подручјима од великог значаја	70,066,681.33	2,000,000.00	2.85%	Град Ужнице	Програма прекограничне сарадње Србија – Босна и Херцеговина за период 2014-2020
2. Међурегионалне мреже енергопогодности за међуградску високоутљечену мобилност - EnerMOV (Interregional Electromobility Networks for interUrban low carbon Mobility)	21,621,176.20	2,000,000.00	9.25%	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Јадранско – Јонски транснационални програм (ADRION).
3. Грађење брезде АДРИОН у туризму: задовољење свих чула (ADRION 5 SENSES)	15,309,875.72	1,530,987.57	10.00%	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Јадранско – Јонски транснационални програм (ADRION)
4. Подстицање иновација у Дунавском региону кроз инжењеринг знања и управљање интелектуалном својном - KNOWING IPR	12,974,357.00	1,297,435.70	10.00%	Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Транснационални програм Дунав
5. Soil presentation initiative pow! SPIN	8,470,986.95	847,098.69	10.00%	Регионална агенција за развој источне Србије	Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија за период 2014-2020
6. Дигитална нематеријална културна баштина - Digital Intangible cultural heritage	8,238,823.96	988,658.76	12.00%	Институт за погранична подручја	Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија за период 2014 - 2020
7. Wine & Wine	7,768,539.43	932,224.73	12.00%	Дух Балкана	Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија за период 2014 - 2020
8. Музејске приче	21,125,338.56	516,000.00	2.40%	Центар за културу "Вук Караџић" Доњица	Програм прекограничне сарадње Србија – Босна и Херцеговина за период 2014-2020
9. Подстицање предузетничког духа и социјалних иновација код ученика средњих школа увођењем иновативног система учења - InnoSchool	15,879,173.69	1,587,917.37	10.00%	Регионална агенција за развој и европске интеграције Београд (РАРЕИ)	Дунавски транснационални програм

10. Подстицање потенцијала младих иноватора за развој пioniрских промена на пољу енергетске ефикасности у Дунавском мaкpоpегнону - Дaлнбe eнepгy+.	19,402,995.00	1,940,299.51	10.00%	Удружење SEE ICT	Дунавски транснационални програм
11. Via Millaris - A Solidior for Sustainable Tourism Development	8,008,607.16	800,861.79	10.00%	Регионална развојна агенција "ЛУГ"	Програм прекограничне сарадње Бугарска Србија за период 2014-2020
12. Прoтeктивa oпepaтopијa pегнoнaлнoг aрeшa дeкoвитoр биглa кaо живe пpeкoгpaничнe инфpaстpyктype oдpживoг тyризмa - POKALIST	27,105,623.31	1,977,971.22	6.42%	Регионална развојна агенција "Златибор"	Програм прекограничне сарадње Србија - Црна Гора 2014-2010
13. Region of Youth Participation/Region partnership младих	7,167,252.84	716,725.28	10.00%	Друштво за развој деце и младих - Отворени клуб	Програм прекограничне сарадње Бугарска Србија за период 2014-2020.
14. Јавне интелектуалне својине и процеса трансфера технологије у сектору зелене мобилности	10,552,323.35	1,035,232.34	10.00%	Регионална развојна агенција Златибор - Ужиче	АДРИОН Програм ИНТЕРВЕТ В-Б 2014-2020
15. Смањење утицаја локалних заједница у пограничном региону Србија - Црна Гора, на климатске промене - Ми можемо	26,154,165.00	1,686,105.00	6.45%	Јавно енергетско предузеће "Топлана" Краљево	Програм прекограничне сарадње Србија - Црна Гора
16. Creation and fostering of common cooperating cross-border IT entrepreneurial community	5,134,530.64	513,453.30	10.00%	Регионална развојна агенција Панонрег доо Суботница	Програм прекограничне сарадње Хрватска - Србија за период 2014 - 2020
17. Joint initiatives and capacity buildUp for improvement of "Soul of the Balkans" wine route	7,063,133.69	847,576.76	12.00%	Дух Балкана	Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија за период 2014 - 2020
18. Употреба биомасе и соларне енергије као обновљивих извора одрживе и ефикасне енергије за самосталне комплексе са социјалном сарадњом БИСОЛ	56,792,488.41	2,000,000.00	3.52%	Град Шваец	Програм прекограничне сарадње Хрватска - Србија за период 2014 - 2020
19. Унапређење повезаности Баната - 2	7,838,697.38	783,869.74	10.00%	Регионални центар за друштвено економски развој "Банат"	Програм прекограничне сарадње Румунија - Србија

20. Оснаживање Баната кроз релативну потражњу	12.659.372,64	1.265.937,00	10,00%	Регионални центар за друштвено економски развој Банат	Програма прекограничне сарадње Румунија - Србија
21. Паметна и одржива потражња енергије	21.253.750,12	2.119.521,60	10,00%	Регионални центар за друштвено економски развој Банат	Програм прекограничне сарадње Румунија - Србија
22. Smart and sustainable Energy Consumption - SASEC	59.000.497,62	2.000.000,00	3,39%	Град Зренанин	Програм прекограничне сарадње Румунија - Србија
23. Креативни караван	8.501.828,82	517.163,26	10,00%	Економски факултет универзитета у Нишу	Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија за период 2014-2020
24. Поддржите живот: Пружање здравствених и социјалних услуга за угрожене групе	50.425.068,63	2.000.000,00	7,75%	Удружење "Саргис" Шабац	Програм прекограничне сарадње Хрватска - Србија за период 2014 - 2020
25. Taste of Sava plaina	8.758.803,60	1.051.057,33	12,00%	Удружење "Манифесто"	Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија за период 2014 - 2020
26. Women business НУВ	15.558.588,80	1.673.620,00	10,00%	Удружење "Промоција здравог живота"	Програм прекограничне сарадње Хрватска - Србија за период 2014 - 2020
27. Предграђа реинжирају - Упостваљање система управљања отпадом у приградским насељима Ужича и Тузле	49.242.774,07	2.000.000,00	2,40%	ЈКП Регионални центар за управљање отпадом "Дубоко" Ужиче	Програм прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина за период 2014-2020
28. Надрашња СВМ	7.729.111,68	772.911,17	10,00%	Дунавски центар за компетенцију	ИПА 2 Програм прекограничне сарадње Србија - Босна и Херцеговина
29. Поддршка јачању планирања у области екогигијена дуж ЕКОВепо бициклистичке мреже у региону Дунав	248.800.123,31	1.848.953,60	10,00%	Дунавски центар за компетенцију	Транснационални програм Дунав
30. Једрење на Дунав (Sailing on the Danube)	7.466.185,42	746.618,54	10,00%	Асоцијација "Јазарус"	ИПА 2 Програм прекограничне сарадње Бугарска - Србија

Поверени послови

Акредитација регионалних развојних агенција

Акредитацијом се регионалним развојним агенцијама поверавају одређени државни послови, односно спровођење развојних пројеката и активности које се финансирају из буџета Републике и других извора у складу са Законом о регионалном развоју. Поступак акредитације започео је 2012. године, а у Србији тренутно постоји 17 АРРА: Регионална развојна агенција за развој источне Србије „RARIS“ - Зајечар, Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа - Лесковац, Регионални центар за друштвено економски развој „Банат“ д.о.о. Зрењанин, Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа - Краљево, Регионална развојна агенција „ЈУГ“ - Ниш, Регионална развојна агенција „Златибор“ - Ужице, Регионална развојна агенција „Бачка“ – Нови Сад, Регионална развојна агенција „Срем“ - Рума, Регионална развојна агенција СЕДА – Нови Пазар, Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља - Крагујевац, Регионална агенција за развој и европске интеграције „Београд“ - Београд, Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине - Лозница, Регионална развојна агенција „Браничево-Подунавље“ - Пожаревац, Регионална развојна агенција „ПАНОНРЕГ“ – Суботица, Агенција за регионални развој Расинског округа – Крушевац, Регионална развојна агенција „Јужни Банат“ – Панчево и Регионална развојна агенција Пчињског округа д.о.о. Врање.

Током 2019. године, у спровођењу поступка акредитације и обнове акредитације регионалних развојних агенција за акредитоване регионалне развојне агенције, у складу са одредбама чл. 41. до 43. Закона о регионалном развоју („Службени гласник РС“ број 51/2009, 30/2010 и 89/2015 – др. закон) и Уредбе о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата („Службени гласник РС“ број 74/2010, 44/2018 – др. закон и 69/2019), Акредитациона комисија Агенције спровела је поступак акредитације Регионалне развојне агенције Пчињског округа д.о.о. Врање, а обнову акредитације за осам АРРА: Регионална развојна агенција „Бачка“ д.о.о. Нови Сад; Регионална развојна агенција „Златибор“ д.о.о. Ужице; Регионална развојна агенција „Срем“ д.о.о. Рума; Регионална развојна агенција Санџака д.о.о. Нови Пазар; Регионална развојна агенција „Југ“ д.о.о. Ниш; Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља д.о.о. Крагујевац; Регионални центар за друштвено економски развој „Банат“ д.о.о. Зрењанин; и Регионална развојна агенција „Јужни Банат“ д.о.о. Панчево.

Вредновање рада АРРА

У складу са Правилником о ближим условима и критеријумима за вредновање рада Регионалних развојних агенција („Сл. гласник РС“, бр. 6/2011), Агенција је у обавези да једанпут годишње изврши вредновање рада АРРА за послове за које су акредитоване, за претходну годину. Комисија за вредновање врши теренски обилазак сваке АРРА, проверава податке наведене у извештају о раду и евалуационом обрасцу, бодује активности у складу са

прописаним критеријумима и индикаторима и припрема Извештај о извршеном вредновању са предлогом оцене. Коначну оцену рада доноси директор Агенције.

У 2019. години, након извршеног теренског обиласка сваке од АРРА и комплетирања неопходне документације, извршено је вредновање рада за 2018. годину за 16 АРРА:

Назив АРРА	Број поена	Оцена за 2018. год
Регионална агенција за развој и евроинтеграције Београд	74,2	одличан
Регионална развојна агенција Бачка	51,3	одличан
Регионална развојна агенција Срем	57,3	одличан
Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	49,6	врло добар
Регионална развојна агенција Златибор	83,6	одличан
Агенција за регионални развој Расинског округа	48,8	врло добар
Регионална развојна агенција Браничево – Подунавље	46,2	врло добар
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	74,1	одличан
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	80,3	одличан
Регионална развојна агенција Југ	41,8	врло добар
Регионална агенција за развој источне Србије РАРИС	67	одличан
Регионални центар за друштвено економски развој Банат	58	одличан
Регионална развојна агенција Панонрег	49,3	врло добар
Регионална агенција за просторни и економски развој Рапског и Моравичког округа	72,8	одличан
Регионална развојна агенција Санџака	39,4	добар
Регионална развојна агенција Јужни Банат	57,6	одличан

У оквиру Сектора већ неко време разматра се могућност да се постојећи критеријуми за вредновање измене и надограде, будући да се на лицу места, кроз поступак вредновања испоставило да би то било корисно за унапређење и објективније оцењивање рада АРРА, а последњим изменама Уредбе о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата („Сл. гласник РС“, бр. 74/2010, 44/2018 – др. закон и 69/2019), је предвиђено да се приликом обнове акредитације вреднује и просечна оцена Комисије за вредновање рада АРРА за цео период претходне акредитације.

Програми и мере Министарства привреде

Програм стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2019. години

Програм стандардизованог сета услуга које спроводе акредитоване регионалне развојне агенције у 2019. години (у даљем тексту: Програм), спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и мрежом АРРА. Стандардизовани сет услуга се реализује преко АРРА и обухвата учешће у припреми и реализацији међународних, регионалних и локалних развојних пројеката у 2019. години.

Корисници услуга које пружају АРРА могу бити јединице локалне самоуправе, као и установе и организације чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, а корисници средстава су АРРА. Циљ Програма је подизање капацитета АРРА за пружање услуга у припреми и реализацији међународних, регионалних и локалних развојних пројеката са којима јединице локалне самоуправе учествују на јавним конкурсима које је расписало Министарство привреде, као и друге републичке, покрајинске и међународне институције. За реализацију Програма стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2019. години обезбеђена су средства у износу од 20.000.000,00 РСД.

Програм се реализује по кварталима и до краја 2019. године припремљен је извештај и Министарству прослеђене пријаве за прва три квартала 2019. године. У складу са Одлуком о одобравању средстава АРРА за спроведен стандардизован сет услуга у прва три квартала, за 13 АРРА исплаћен је износ од 2.930.850,00 РСД.

Извештај за четврти квартал 2019. године, као и завршни извештај о реализацији Програма, достављају се у 2020. години.

Мера суфинансирања годишње чланарине ЈЛС за рад и пословање АРРА

Уредбом о утврђивању Програма подстицања регионалног и локалног развоја у 2019. години („Службени гласник РС“, бр. 76/2019) и Уговором о реализацији Мере суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе за рад и пословање акредитованих регионалних развојних агенција у 2019. години, уређени су циљеви, корисници, финансијски оквир, неопходна документација и начин реализације Мере, која је поверена Агенцији.

Основни циљ Програма је подршка регионалном и локалном развоју кроз повезивање субјеката регионалног развоја на националном, регионалном и локалном нивоу.

Корисници Мере су ЈЛС које су разврстане у трећу и четврту групу развијености, односно у девастирана подручја према јединственој листи развијености, и то на следећи начин:

- Износ од 25% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у трећу групу по степену развијености
- Износ од 50% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у четврту групу по степену развијености
- Износ од 75% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у девастирана подручја.

До рока предвиђеног Уредбом (5. новембар 2019.), за наведену меру поднето је укупно 63 захтева ЈЛС. Након истека рока, достављен је један захтев. Од укупно примљених захтева, трећој групи нивоа развијености припада 35 захтева ЈЛС, које имају право на суфинансирање у износу од 25% средстава пренетих АРРА. На ЈЛС из четврте групе нивоа развијености односи се 16 захтева, са правом на суфинансирање 50% износа средстава која су пренета АРРА. На

девастиране ЈЛС односи се 12 захтева, којима припада право на суфинансирање 75% износа средстава уплаћених АРРА.

На основу прегледа целокупне документације утврђено је да све 63 ЈЛС испуњавају услове за суфинансирање чланарине и сви примљени захтеви су, са пратећом документацијом и извештајем о примљеним захтевима, предати Министарству привреде на одлучивање и исплату тражених средстава.

Текуће активности

Координирање рада мреже АРРА, информисање агенција о информацијама са националног нивоа, обавештавање агенција о конференцијама, радионицама, сајмовима и другим догађајима који су значајни за унапређење пословања АРРА;

Учешће у раду *Радне групе* у оквиру Програма подршке секторима прерађивачке индустрије;

Учешће у раду *Одбора за праћење ИПАРД II Програма*;

Праћење реализације Програма подршке пројектима прекограничне срадње (СВС) из 2016. године – направљена два пресек стања реализације пројеката који су подржани од стране Агенције кроз суфинансирање учешћа апликаната/партнера и настављено са прикупљањем Завршних извештаја о реализацији пројеката. Од укупно одобрених 12 пројеката, седам је завршило реализацију пројекта и доставило неопходну документацију.

Учешће у раду четири Заједничке радне групе за програмирање на територији обухваћеној ИНТЕРРЕГ програмом – у Бугарској, Румунији, Мађарској и Хрватској;

Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу одржава контакт и унапређује сарадњу са Министарством за европске интеграције, као и са Сталном конференцијом градова и општина и другим министарствима и организацијама.

V Сектор за планирање и анализу

Сектор за планирање и анализу има улогу да тесно сарађује са другим секторима Агенције са задатком да пружа подршку у унапређењу резултата. Сектор је посебно фокусиран за активности контактирања потенцијалних и већ постојећих инвеститора, реализације програма подршке развоју локалних добављача, промоције Агенције и српске привреде у земљи и иностранству, развоја методологија за мерење и упоређивање индикатора, пружање помоћи људским ресурсима у развоју и мерењу кључних индикатора запослених.

Одељење за aftercare

Aftercare

У циљу даљег развоја инвестиционих пројеката, привлачења нових инвестиција, решавања текућих проблема, као и унапређења општег амбијента за инвестирање и пословања у Републици Србији, Агенција почев од 2017. године спроводи „Aftercare“ програм са инвеститорима који послују у Србији. Циљ програма је да се у директном дијалогу са представницима инвеститора испита тренутно задовољство компанија са условима пословања на територији Србије како би се заједничким напором идентификовале могућности за

проширење постојећих активности или направио план за решавање проблема административне природе који евентуално спутавају даљи развој компаније у Србији.

Од јануара до краја јуна 2019. године, у оквиру Aftercare активности одржани су бројни састанци са инвеститорима који већ послују у Републици Србији. Фирме са којима су представници Агенције разговарали су: ZF, Kromberg&Schubert, Streit Nova, Ametek, Vorwerk, Continental, Grundfos, NCR, Siemens i Bosch. Са њима су обављени разговори на тему досадашњег пословања у Србији, проблема са којима се суочавају и планова будућих активности. У директном контакту презентован им је Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК за који су они заинтересовани.

Ради спровођења и презентације овог програма, Одељење за Aftercare је у име Агенције организовало састанак Саветодавног одбора за спровођење овог програма. Састанку су присуствовали представници МНК: Yazaki, Siemens, Bosch, Johnson Electric i Gorenje.

Заједно са Одељењем за подршку МСП, Одељење за Aftercare је узело учешће у креирању и спровођењу Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК. Одељење је прикупило искуства МНК везана за досадашњу сарадњу са домаћим компанијама као добављачима и систематизовало услове и критеријуме за учешће домаћих компанија које су МНК предложиле. Такође, представници Одељења су активно учествовали у дијагностици 19 корисника овог програма у периоду јул – септембар.

Outreach мисија

У оквиру Outreach мисије, Одељење за Aftercare је направило листу од 180 компанија из аутоиндустрије која би могла бити заинтересована за улагање у Републику Србију. На списку су се нашле немачке компаније и МНК које имају седиште у Немачкој. Outreach мисија је организована од стране Одељење за реализацију стратешких улагања и Одељење за реализацију стратешких улагања уз подршку Светске банке крајем новембра месеца.

Одељење за маркетинг

У оквиру Одељења за маркетинг, у 2019. години обављале су се следеће активности:

- Предлагање, координација и спровођење активности везано за промоцију привредних потенцијала Републике Србије и унапређење угледа земље у међународној пословној заједници;
- Предлагање, координирање и спровођење активности у вези са промоцијом активности Агенције и њених програма, као и повећање видљивости Агенције кроз контакт са представницима медија у земљи и иностранству;
- Рад на унапређењу и ажурирању интернет странице Агенције;
- Организација инвестиционих конференција и међународних пословних сусрета у земљи и иностранству;
- Организација наступа домаћих привредника на међународним сајмовима у оквиру Националног штанда Србије;
- Унапређење и ажурирање постојећих промотивних материјала Агенције као и креирање нових (секторске брошуре за кључне индустрије итд.);
- Израда различитих промотивних садржаја за потребе Агенције;
- Директно таргетирање потенцијалних инвеститора и организација инвестиционих мисија у иностранству;
- Посета инвестиционим конференцијама и секторским сајмовима у иностранству;
- Присуство на инвестиционим конференцијама и сајмовима у иностранству;

- Остваривање контаката са представницима страних привредних делегација и дипломатских мисија ради презентације инвестиционих потенцијала Србије;
- Коришћење друштвених мрежа као метода директне комуникације са заинтересованом јавношћу.

Организација наступа домаћих привредника на међународним сајмовима у оквиру Националног штанда Србије

Агенција је наставила да пружа подршку домаћим компанијама, са акцентом на мала и средња предузећа, кроз промоцију домаћих компанија и инвестиционих потенцијала Србије на сајмовима у иностранству. Ова активност, коју је Агенција реализовала у претходном периоду, показала се као изузетно значајна за домаће компаније које на оваквим догађајима имају прилику успостављања директних контаката и налажења купаца и пословних партнера, као и да се информишу и едукују о новим трендовима и пословним праксама. Такође, како се на сајмовима окупљају сви значајни представници одређене индустрије, промоција земље, како извозних и инвестиционих потенцијала, у оквиру сајма, представља добру прилику за генерисање упита у вези са проналажењем добављача из Србије као и упита потенцијалних инвеститора.

Крајем 2018. године Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије припремила план сајмова у 2019. години. Издвојени су они сајмови за које постоји највеће интересовање домаћих компанија, који се налазе у секторима у којима домаће компаније показују значајан извозни потенцијал, који су у претходном периоду дали значајније резултате на пољу промоције извозних могућности Србије и за које се процењује да ће највише допринети повећању извоза. У току 2019. године реализовани су сајмови из сектора: прехранбена индустрија, металска и машинска индустрија, текстилна индустрија, грађевинска индустрија као и значајнији сајмови општег типа где се представљало више различитих сектора.

Настављена је сарадња са Привредном комором Србије у области организације наступа на сајмовима, а сама сарадња, њена садржина, начин и услови, су детаљно регулисани посебним споразумом закљученим између Агенције и Привредне коморе Србије.

У 2019. години, а у складу са наведеним споразумом, Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије организовала наступ домаћих компанија на следећим међународним сајмовима:

Бр.	Назив сајма	Датум одржавања	Сектор/ Индустрија	Број излагача	Број потписаних предуговора на сајму
1.	Fruit Logistica Берлин, Немачка	06.-08.02. 2019.	Прехранбена (свеже воће и поврће)	10	7
2.	Prodexpo Москва, Руска Федерација	11.-15.02. 2019.	Прехранбена	12	7
3.	Biofach Нириберг, Немачка	13.-15.02. 2019.	Прехранбена (органска храна)	9	1
4.	Gulfood Дубаи, УАЕ	17.-21.02. 2019.	Прехранбена	13	3
5.	Prowein Дизелдорф, Немачка	17.-19.03. 2019.	Сајам вина и алкохолних пића	9	-
6.	Hannover Messe Хановер, Немачка	01.-05.04. 2019.	Металска (сајам технике)	10	2

7.	MosBuild Москва, Русија	02.-05.04. 2019.	Грађевинска	6	-
8.	Међународни сајам привреде Мостар, БиХ	09.-13.04. 2019.	Више различитих индустрија	10	3
9.	PLMA Амстердам, Холандија	21.-22.05. 2019.	Сајам робних марки	15	-
10.	World Food Moscow Москва, Руска Федерација	24.-27.09. 2019.	Прехрамбена	15	13
11.	Anuga Келн, Немачка	05.-09.09. 2019.	Прехрамбена	29	13
12.	A+A Дизелдорф, Немачка	05.-08.11. 2019.	Текстилна (безбедност и заштита на раду)	9	15
13.	Agritechnica Хановер, Немачка	10.-16.11. 2019.	Металска (пољопривредна механизација)	9	-
14.	Tirana International Fair Тирана, Албанија	23.-26.11. 2019.	Више различитих индустрија	23	-
15.	Israfood Тел Авив, Израел	26.-28.11. 2019.	Прехрамбена	10	1
16.	China International Import Expo Шангај, НР Кина	05.-10.11. 2019.	Више различитих индустрија	11	6
17.	ProWine China Шангај, НР Кина	12.-14.11. 2019.	Сајам вина и алкохолних пића	14	4
Укупно	17 сајмова			214 излагача	75 предуговора

Током 2019. године Агенција је започела организацију појединих сајмова који се реализују у 2020. години, како би се благовремено припремиле све активности у циљу што ефективнијег наступа домаћих компанија на међународним сајмовима.

Програм интернационализације МСП у 2019. години

Основни циљ овог програма је подршка интернационализацији малих, средњих и великих привредних друштава, у циљу креирања услова за остваривање извозних послова, кроз презентацију производа и услуга, успостављање пословних контаката са привредним друштвима из иностранства, прикупљање информација о условима присуства на страним тржиштима и праћења актуелних трендова у секторима од посебне важности за домаћу привреду. Поред освајања нових тржишта и повећања присуства на постојећим тржиштима, циљ ове активности је брендирања Србије као повољне инвестиционе и пословне дестинације, успостављање привредних веза са иностранством и интеграција домаћих привредних друштава у међународне пословне токове. Програмом се финансирају активности домаћих привредних друштава кроз учешће у финансирању трошкова учешћа на међународним сајмова.

Агенција ће ради већег и континуираног присуства српске привреде на иностраним тржиштима и побољшања имиџа Републике Србије у иностранству, реализовати низ активности ради унапређења пословања и промоције домаћих компанија и домаће привреде на иностраним тржиштима. Кроз реализацију овог програма, Агенција ће подржати домаће компаније да изађу

на ова тржишта, повећају обим спољнотрговинске размене са иностранством, као и представити домаћу привреду, привредне потенцијале и услове за пословање у Републици Србији.

Кроз овај програм, у 2019. години је суфинансирана:

- Организација националних штандова на међународним сајмовима;
- Организација пословних сусрета у иностранству;
- Прикупљање информација и извештавање о условима пословања на страним тржиштима.

Европска мрежа предузетништва

Европска мрежа предузетништва, као највећа европска мрежа за пословну подршку, нуди разнолику помоћ микро, малим и средњим предузећима и предузетницима у Европској унији и шире. Конзорцијум који овај пројекат спроводи у Србији чине:

- Привредна комора Србије, координатор
- Развојна агенција Србије
- Иновациони центар Машинског факултета у Београду
- Пословни инкубатор Нови Сад
- Универзитет у Нишу
- Институт Михајло Пупин

Пројекат Европска мрежа предузетништва се реализује у оквиру ЕУ Програма за конкурентност предузећа и МСП (COSME). Од укупног буџета за реализацију пројектних активности на овом пројекту, партнери унутар Конзорцијума ЕЕН Србија су дужни да обезбеде 40% износа, док бесповратна средства EASME износе 60%.

Деловањем Европске мреже предузетништва у Србији микро, мала и средња предузећа и предузетници у позицији су да добију информације о условима за улазак на тржиште Европске уније (релевантни закони, директиве...), приликама за извоз, јавним набавкама, новим технологијама, потенцијалним партнерима, могућностима технолошког развоја, програмима подршке Европске уније, као и да са једног места имају приступ новим технологијама. Праве информације и права информативна решења за проблеме малих и средњих предузећа ће допринети развоју сектора МСП на данашњим динамичним и отвореним тржиштима.

Европска мрежа предузетништва је активна у више од 60 земаља широм света. Са више од 600 партнера (агенције, универзитети, истраживачко-технолошке развојне институције...), ова мрежа представља највећу међународну организацију која промовише и помаже рад малих и средњих предузећа. Преко Мреже микро, мала и средња предузећа и предузетници могу да остваре пословну сарадњу са иностраним партнерима.

Радни програм Агенције за 2019. годину предвиђао је четири активности:

1. Прекограничне партнерске услуге за подизање пословне сарадње. ММСПП се анимирају и подстичу да учествују на међународним пословним сусретима тј. брокерским догађајима (business-to-business, cluster-to-cluster, company mission) који се организују у оквиру националних и међународних научно-пословних конференција, сајмова у земљи и иностранству и другим догађајима са циљем да се предузећа одређених сектора из различитих земаља састану и на једном месту размене идеје, искуства, примере добре праксе пословања и као крајњи циљ успоставе пословну сарадњу. Агенција је учествовала у организацији и промоцији 16 међународних пословних сусрета и 5 компанијских мисија у иностранству. Агенција је ажурирала електронску базу домаћих МСП која желе да пронађу пословног партнера у иностранству.

2. Услуге подршке и информисања: Агенција је у директним контактима пружала информације и подршку домаћим привредним друштвима у вези са услугама које Мрежа пружа, а које се тичу интернационализације пословања, услова за пословање на ЕУ тржишту и пружање информација о ЕУ програмима.

3. Промоција Мреже и комуникационе активности: Агенција је самостално и у сарадњи са АРРА промовисала услуге и активности Мреже. Агенција је своје услуге промовисала путем медија, ИТ алата, ЕЕН алата и друштвених мрежа са циљем што веће доступности информација о услугама и активностима које Мрежа нуди.

4. Учествовање у активностима Мреже: Представници Агенције су учествовали на догађајима (састанцима, конференцијама, манифестацијама, секторским групама, тренинзима, саветодавним надзорним групама) које је организовала Европска мрежа предузетништва. РАС је организовала децентрализован тренинг за partnere на овом Пројекту коме је присуствовало 37 учесника из Хрватске, Словеније, Црне Горе, БиХ, Македоније и Турске. Тренинг је одржан у децембру 2019. године у Врднику.

Интернет презентација Агенције

Током 2019. године Агенција је радила на унапређењу изгледа интернет странице, као и прилагођавању садржаја. Оптимизирана је за све уређаје и лакше доступна крајњим корисницима, а током године се активно радило и на њеном даљем унапређењу и доступности кроз глобалне и локалне претраживаче, што утиче на крајњу посећеност. Страница се редовно ажурира и унапређује новим садржајем и функцијама.

Интернет страница садржи модеран приказ активности Агенције са фокусом на инвестиције и базе инвестиционих локација и добављача. Такође, посебан сегмент је посвећен програмима подршке микро, малим и средњим предузећима и предузетницима.

Промотивни материјали Агенције

У 2019. години припремљена је, и у процесу је сталног ажурирања, брошура „Why invest in Serbia“ на енглеском језику, као основна брошура о инвестиционим потенцијалима и условима улагања у Србију коју поред Агенције користе и друге државне институције. Осим на енглеском језику, припремљене су и брошуре на кинеском и турском језику због све већег интересовања кинеских и турских инвеститора за улагање у Србију.

Током 2019. Агенција је урадила ажурирање промотивног филма „Why invest in Serbia“ на енглеском језику. Осим тога, за потребе наступа на сајмовима у Кини, припремљена је и верзија филма на кинеском језику.

Такође, ажурирана је и штампана брошура о аутомобилској, дрвној и прехранбеној индустрији. Примењује се концепт приказивања информација који ће се више заснивати на визуелним показатељима, при чему је већи фокус на истацању специфичности самих индустрија. Промотивни материјал је коришћен како од стране Агенције, тако и од стране релевантних институција (министарстава, амбасада Републике Србије у иностранству и сл.) у циљу промоције инвестиционих и пословних потенцијала Републике Србије.

За потребе промоције пројеката које Агенција спроводи припремљена је електронска верзија брошуре „Водич кроз подстицаје“, где је сажета Уредба о условима и начину привлачења директних инвестиција.

Администрирање налога на друштвеним мрежама

Агенција користи пословну друштвену мрежу LinkePCД, а у циљу дистрибуирања информација о раду Агенције, током 2019. успостављени су контакти са потенцијалним пословним

партнерима на овој мрежи, а и промовисана је Република Србија као инвестициона локација, као и активности које је Агенција спроводила у току 2019. године. Агенција своје активности промовише и на друштвеној мрежи Facebook у циљу директнијег, бржег и лакшег информисања јавности о активностима које спроводи, резултатима који се постижу на пољу имплементације инвестиционих пројеката, као и пројеката уско повезаних са унапређењем привреде и пословних потенцијала домаћих предузећа и предузетника. Друштвене мреже су неизоставан и двосмеран канал комуницирања са јавношћу, који се обавља на дневној бази.

Одељење за извештавање и аналитику

Одељење за извештавање и аналитику обавља послове анализе и обезбеђује податке и информације за потребе унапређења политика привредног и регионалног развоја. У настојању да обезбеди приступ подацима и прикупи их на адекватан начин, односно у задовољавајућим форматима, Одељење интензивно сарађује са бројним институцијама на републичком и регионалном нивоу. Одељење у оквиру праћења реализације програма и пројеката хоризонтално сарађује са свим секторима Агенције.

У току 2019. године прикупљени су различити подаци од институција на републичком нивоу и то: Министарства привреде, Агенције за привредне регистре, Републичког завода за статистику, Народне банке Србије, Управе царина, Централног регистра обавезног социјалног осигурања, локалних самоуправа и др. На основу прикупљених и обрађених података припремљени су бројни извештаји и приказани резултати привредне сарадње Републике Србије са различитим државама, као и различити типови извештаја о стању директних инвестиција у Србији.

Сектор за планирање и анализу у сарадњи са експертима Светске банке развија алате који ће се у наредном периоду користити у аналитичком раду, а у циљу мерења и представљања резултата Агенције. Развијање ових алата је значајно за праћење кључних кретања у међународној пословној заједници и припреми предлога препорука политика и мера прилагођених за оптималну употребу буџетских средстава у циљу привлачења нових инвестиција. Заједно са Одељењем за Aftercare, прикупљају се, систематизују и обједињују препоруке везане за унапређење амбијента за пословање у Републици Србији.

У 2019. години у Одељењу су прикупљани, систематизовани и обрађивани подаци у вези са актуелним тржишним трендовима и кретањима у земљи и иностранству и подацима које су од значаја како за извоз тако и за инвеститоре (подаци се односе на директна улагања, спољнотрговинску размену, учешће у БДП-у, продуктивност рада, стопе незапослености, зараде, девизне курсеве, порезе и сл.).

Такође, запослени у Одељењу су радили на изради Упутства за ажурирање промотивног материјала и креирању матрица за ажурирање информација у Infopak, Брошурама и презентацијама по секторима које Агенција користи као промотивни материјал.

Стратешко планирање и извештавање

У Одељењу за извештавање и аналитику у 2019. години обављани су послови стратешког планирања и извештавања кроз следеће активности:

- Координирање процеса извештавања по акционим плановима спровођења секторских политика за 4 приоритетна сектора прерађивачке индустрије (дрвна, гума и пластика; машине и опрема и прехранбена);
- Учешће у процесу извештавања о спровођењу Акционог плана Стратегије за подршку развоју малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности 2015-2020. године;
- Активно учешће у припреми извештаја по Акту за мала предузећа.

Извештавање и анализе

Одељење за извештавање и аналитику је у циљу унапређења припремања информација о директним инвестицијама, у сарадњи са Одељењем за информатичку подршку, креирало платформу директних инвестиција на Порталу Агенције. На Порталу се ажурирају подаци о директним инвестицијама, како подржаним подстицајима тако и оних који нису подржани подстицајима. Подаци се редовно ажурирају из више извора и то: табела о реализацији уговора о подстицајима од Министарства привреде, подаци ЦРОСО о броју запослених на задњи дан у месецу, подаци прикупљени од стране јединица локалних самоуправа и из званичних извора.

У Одељењу се редовно припремају извештаји/брифови разврстани према типу на:

- извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама, који се припремају за сопствене потребе тако и за потребе надлежног и других министарстава, као и других институција (Кабинета премијера и Председника Републике Србије). У оквиру ових извештаја се обрађује посебно спољнотрговинска размена, а посебно област улагања, а у циљу препознавања неискоришћених потенција у оквиру економске сарадње са земљама. Будући да је током септембра 2019. године припрема обједињених прегледа сарадње прешла у надлежност Сектора за међународну сарадњу уз обавезу Сектора за планирање и анализу/Одељења за извештавање и аналитику да припреми информације о улагањима, број припремљених целокупних прегледа сарадње је око 40 (за период јануар-септембар 2019) као и нешто више од 40 (само улагања, за период октобар-децембар 2019); кратке привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Србију. У току 2019. године припремљено је 190 информација (160 о компанијама и око 30 о локалним општинама);
- преглед пројеката како подржаних, тако и не подржаних подстицајима по административним областима Републике Србије. У току 2019. године је припремљено око 80 извештаја;
- информације о страним директним улагањима у Србију – укупно, по земљама, и/или по секторима за потребе како државних институција, Привредне коморе, медија (најчешће по основу Захтева за информацијама од јавног значаја). У току 2019. године је припремљено више од 50 извештаја;
- информације о почетку изградње и отварањима/почетку рада по основу пројеката директних улагања у Србији, те сходно томе, а у сарадњи са Одељењем за маркетинг, и израда мапе улагања;
- извештавања за потребе међународних консултантских кућа у вези са страним директним улагањима у Србији, те напретку и рангирању Србије с тим у вези;
- извештавање по основу напретка у реализацији активности на имплементацији Регионалне инвестиционе реформске агенде (РИРА);
- мишљења на предлоге Платформи и протокола за заседање Мешовитих комисија за унапређење сарадње Републике Србије са другим државама, а за потребе Министарства привреде, Министарства спољних послова, Министарства трговине, туризма и телекомуникација. Припремљено је око 15 извештаја о билатералној економској сарадњи, као и давање мишљења на предлоге Платформи.

Такође, на основу прикупљених података Одељење за извештавање и аналитику је припремilo више анализа у области привредног и регионалног развоја:

- У Одељењу је у току 2019. године рађена анализа инвестиционих пројеката који су достављени Агенцији у периоду 2015-2018. године, како би се утврдили процењени ефекти реализације тих инвестиционих пројеката на реалне параметре економског развоја земље, као

што су бруто национални производ, просечна висина плата и додата вредност остварена у земљи. Циљ анализе је био да покаже у којој мери инвестициони пројекти који су предмет директне финансијске подршке кроз Уредбу о условима и начину привлачења директних инвестиција доприносе економском развоју земље, као и да ставе процењене ефекте развоја у контекст висине одобрених средстава.

- Такође, на основу података о инвестиционим пројектима који су подржани средствима подетицаја у 2017. и 2018. години урађена је CAPEX анализа пројеката са прегледом по индустријама и по степену развијености локалних самоуправа у којима су ови пројекти реализовани.

- У циљу сагледавања и анализе привредних потенцијала Републике Србије у области људских ресурса, од стране Одељења за извештавање и аналитику, а у сарадњи са Одељењем за Aftercare, спроведено је анкетавање и прикупљање података од 33 привредна субјекта која су потписала Уговоре о додели подстицајних средстава уз помоћ „Упитник о стању и унапређењу кадровских капацитета“. На основу прикупљених података из Упитника, урађена је анализа уз помоћ које се може сагледати запосленост и таргетирани изазови у области људских ресурса и унапређења кадровских капацитета (структура запослених, флукуација и миграције запослених, подршка запосленима, сарадња са образовним системом).

- Такође, у Одељењу је креиран упитник за прикупљање података од локалних самоуправа о реализованим и/или започетим директним улагањима на нивоу календарске године, те даља обрада и анализа наведених података.

- Агенција у својим промотивним материјалима, али и свакодневној комуникацији са пословним партнерима, потенцијалним и инвеститорима који већ послују у Србији, као једну од главних предности Србије наводи образовну базу са акцентом на високошколске установе. С тим у вези, а за потребе израде образовне базе података у Агенцији, Одељење за извештавање и аналитику је од високошколских установа прикупило информације о броју уписаних и дипломираних студената по акредитованим смеровима/студијским програмима за школску 2016/2017 и 2017/2018 годину. Поред тога, од Републичког завода за статистику прикупљени су и анализирани подаци о броју уписаних ученика редовних средњих школа за школску 2016/2017, 2017/2018 и 2018/2019 годину и броју ученика који су завршили средњу школу (положили завршни испит) за школску 2016/2017 и 2017/2018 годину, према подручјима рада и дужини трајања школовања до нивоа општине.

Анализе и евалуација програма Агенције

У Одељењу за извештавање и аналитику у току 2019. године припремљено је више анализа по реализованим програмима у 2016. и 2017. години које су потом употребљене у оквиру евалуационих извештаја, и то:

- Анализа уведених међународних стандарда пословања као подржана активност у оквиру више реализованих програма. Анализа је спроведена методом упитника на узорку од 240 корисника подршке за увођење међународних стандарда. На упитник је одговорило 157 корисника, чији су подаци обрађени и класификовани за 23 уведена стандарда код корисника.

- Анализа коришћења радног времена по сатима за реализацију програма подршке је спроведена у оквиру интерних ресурса Агенције, на основу које су алоцирани трошкови и ресурси потребни за спровођење програма.

- Анализа испуњености уговорне обавезе запошљавања код корисника Програма подршке почетницима у пословању Стартуп у 2016. години.

У оквиру припреме за евалуацију програма подршке које је Агенција реализовала у 2016. и 2017. години, с обзиром да се евалуација по први пут ради у Агенцији по основу анализе података

прикупљених од институција, првобитно је израђена методологија израде евалуационих извештаја како за програме подршке МСП, тако и методологија израде евалуационих извештаја за програме подршке организацијама и институцијама.

Методологија спровођења евалуације подразумевала је првенствено прикупљање и обраду података за све кориснике програма Агенције из 2016. и 2017. године и обраду података о корисницима програма који су релевантни за анализу. Потом је извршено прикупљање података које се врши у сарадњи са надлежним институцијама и то првенствено ЦРОСО, Агенција за привредне регистре, Управа царина, Републички завод за статистику за одређене групе података (нпр. број запослених, финансијски показатељи, робна размена и сл.). Потом је извршено укрштање података, израда графикона, табела бенчмаркинг и креирање извештаја. Припремљени су извештаји за следеће програме:

1. Програм подршке интернационализацији привредних друштава, предузетника и кластера у 2016. години (200 корисника);
2. Програм подршке даљем развоју ММСПП у 2016. години (354 корисника);
3. Програм промоције извоза Компонента I - Индивидуални наступ на међународном сајму у иностранству (65 корисника);
4. Програм подршке извозницима Компонента II – Унапређење капацитета извозника (68 корисника);
5. Програм подршке развоју конкурентности ММСПП – Компонента I Подизање капацитета ММСПП за пословање и менаџмент (273 корисника);
6. Програм подршке развоју конкурентности ММСПП – Компонента III Поддршка креирању ланаца добављача (20 корисника);
7. Програм подршке иновативним ММСПП (23 корисника);
8. Програм подршке пословној институционалној инфраструктури у 2016. години (46 корисника).

Евалуациони извештаји се континуирано ажурирају у складу са расположивошћу података новијег датума. Такође, успостављена је међуинституционална сарадња са Републичким секретаријатом за јавне политике који ће у будућем периоду израдити модел евалуационог извештаја по њиховој методологији како би се процес евалуације могао континуирано унапређивати.

Одељење за информатичку подршку

Подршка реализацији програма/пројеката које реализује Агенција

Припремљене су апликације за све програме које реализују Сектор за подршку МСП, Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу, Сектор за међународну сарадњу у 2019. години, а које прате процес пријаве, оцене пријава и реализације пројекта. Омогућена је аутоматизација процеса одлучивања у складу са захтевима сектора. Такође, омогућен је приступ подацима члановима комисија који нису запослени у Агенцији. На овај начин пружена је подршка реализацији програма: Програм подршке секторима прерађивачке индустрије, Програм подршке интернационализацији МСП кроз индивидуално учешће на међународним сајмовима у иностранству, Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу, Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње, Програм подршке дигиталној трансформацији ММСП, Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија, Програм подршке за ММСПП – кориснике селектоване у оквиру Швајцарског програма подршке за промоцију извоза – SIPPO, Програм стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2019. години (комплетан сет апликација за обраду података

о реализованим активностима, сетг апликација за администрацију програма и сет пратећих извештаја).

Пружана је консантна подршка Одељењу за извештавање и аналитику у реализацији активности сагледавања и анализе привредних потенцијала Републике Србије у области људских ресурса. Спроведене су активности прикупљања података („Упитник о стању и унапређењу кадровских капацитета“). Креирана је апликација и омогућена сарадња са свим компанијама учесницама у реализацији активности.

Пружена је подршка Одељењу за контролу уговорених обавеза у реализацији теренске контроле компанија из програма START UP 2017 и за теренску контролу привредних субјеката – Корисника, који су користили бесповратна средства по Програму подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017. години и који су закључили уговор са Агенцијом. Креиране су апликације и омогућена сарадња са спољним сарадницима.

У оквиру Менторинг програм (сарадња са ЈИСА) пружена је подршка кроз учешће у раду тима Агенције за имплементацију пројекта. Рад се огледао у администрацији апликације намењене обради података у оквиру менторинг програма. Пружена је техничка подршка тимовима за реализацију пројекта, као и спољним корисницима.

Сарадња са АПР, Управом за заједничке послове републичких органа (УЗЗПРО) и Канцеларијом за информационе технологије и електронску управу

- Урађена је испорука података за АПР о подстицајима које је Агенција уговорила током 2019. године.
- Наставак сарадње са АПР у вези са преузимањем података преко АПР Web сервиса о регистрованим привредним субјектима. Креиране су базе за удружења, предузетнике и привредне субјекта. Обезбеђено периодично ажурирање података.
- Од АПР преузети подаци о завршним финансијским извештајима за 2018. годину чиме се насавила успешна сарадња из 2018. године и у овом делу размене података.
- Настављена је успешна сарадња са УЗЗПРО и Канцеларијом за информационе технологије и електронску управу. Омогућено ефикасно функционисање сервиса (одржавање мрежних сервиси, администрација AD, SharePoint, Exchange и Skype for Business сервера). Урађено је унапређење функционисање SharePoint сервиса (имплементација три нова сервера, upgrade на верзију 2016 и миграција података са старих сервера).

Остале активности

China International Fair for Investment and Trade (CIFIT), Шјамен, Кина

Као држава почасни гост Република Србија је у септембру 2019. године учествовала на сајму CIFIT – иначе једном од највећих светских сајмова за билатералну и мултилатералну промоцију инвестиција, а који се од 8. до 11. септембра 2019. одржао у Шјамену, Кина. Агенција је била један од организатора учешћа наших компанија на овом сајму заједно са осталим институцијама Републике Србије и члановима радне групе за организацију овог догађаја.

Двадесет домаћих компанија је представило своје производе и услуге на Националном штанду Србије, а поред њих на српском штанду представиле су се и кинеске компаније инвеститори у Србију – HBIS, CRBC, Zijin, Linglong. У оквиру сајма, Развојна агенција Србије је организовала инвестициони форум на коме је представила потенцијале за улагање у Србију више од 450 кинеских компанија.

Western Balkan 6

Сходно усвојеном Акционом плану за спровођење Регионалне инвестиционе реформске агенде (РИРА) за период 2019-2020, у априлу 2019. године од стране Владе Републике Србије, Агенција је препозната као (једна од) надлежна институција за реализацију одређеног броја активности које се тичу улагања. Као чланови Радне групе за имплементацију РИРА представници Агенције, Сектора за планирање и анализу су активно учествовали у раду саме Радне групе, на састанцима – националним консултацијама са представницима Светске банке, Европске комисије и Већа за регионалну сарадњу; на редовним састанцима свих економија у оквиру РИРА, те извештавању како на националном, тако и регионалном нивоу. Представници Сектора за планирање и анализу су ангажовани у делу промоција инвестиција (национални и регионални ниво), а део су и тима Агенције за припрему и реализацију Outreach кампање која се спроводи у сарадњи са Светском банком, и чија је прва фаза реализована у последњем кварталу 2019. године.

Western Balkan 6 – иницијатива потекла 2014. године у циљу стварања заједничког економског простора земаља Западног Балкана. У јулу 2017. године у Трсту је усвојен Вишегодишњи Акциони план Регионалног економског простора (МАП РЕА), а годину касније и Регионална инвестициона реформска агенда (РИРА) од стране премијера региона, а у оквиру састанака Самита земаља Западног Балкана.

Business Opportunities for Belgian Companies in Serbia, Београд, 21.02.2019.

У току 2019. године Агенција је у сарадњи са Амбасадом Краљевине Белгије, економским одељењем, организовала у Београду инвестициону конференцију и пословне сусрете “Business Opportunities for Belgian Companies in Serbia”. Конференција је била намењена потенцијалним инвеститорима из Белгије као и компанијама које послују у Србији. Конференција је окупила преко 50 белгијских компанија које су имале прилику да се сусретну са представницима домаћих компанија и размотре могућности за сарадњу. Током конференције, потенцијалним инвеститорима су представљени потенцијали Србије као и подстицаји за улагање. Осим тога, представљени су и примери добре праксе белгијских компанија које већ послују у Србији.

Сарадња са SIPPO

У 2019. години, а у оквиру већ планираног, остварена је сарадња Швајцарском агенцијом за промоцију извоза (SIPPO) приликом организације сајма органске хране Biofach у Нирнбергу, Немачка те у области текстилне индустрије током сајма безбедности и заштите на раду A+A у Дизелдорфу, Немачка. SIPPO је на поменутих сајмовима пружио подршку домаћим компанијама кроз припреме компанија за Сајам, радионице као и услуге консултанта који је компанијама уговарао састанке са потенцијалним купцима током трајања Сајма. Пружена је подршка кроз организацију пратећих активности за време трајања Сајма, које су пружиле домаћим компанијама додатну прилику да промовишу своје производе и услуге. Фирме су изразиле велико задовољство оствареном сарадњом са SIPPO и помоћи која је била пружена. Агенција је са представницима SIPPO разматрала могућност да се сарадња настави и у наредном периоду и да подршка буде усмерена на више различитих сектора и сајмова.

Чланства у радним телима

Представници Сектора су у току 2019. године учествовали у следећим радним телима и међународним пројектима:

- Чланство у Комисији за преглед и оцену пријава пројеката у оквиру програма за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу;

5. Припрема предлога и израда уговора из надлежности Сектора, као и сарадња у изради уговора из надлежности других организационих јединица Агенције;
6. Израда одлука и решења о формирању радних група и тимова;
7. Израда дописа и одговора на дописе;
8. Поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја;
9. Редовно ажурирање и објављивање Информатора о раду;
10. Припрема нацрта одлука и остале потребне документације за рад Управног одбора и организацију седница, комуникација са члановима Управног одбора;
11. Учесће у интерној провери приликом увођења ISO стандарда у Агенцији;
12. Именовање лица за заштиту података о личности и обавештавање запослених у Агенцији о правима запослених у вези са обрадом података о личности, као и другим питањима и информацијама од значаја за заштиту права података о личности.;
13. Израда Упутства за рад комисије за попис имовине и обавеза, Одлуке о спровођењу пописа и образовању комисија као и Плана рада комисија;
14. Праћење спорова Агенције.

Финансијски послови

1. Израда Финансијског плана за 2019. годину са четири измене;
2. Активности у вези са организовањем годишњег пописа и активности после завршеног пописа;
3. Обрачун годишњег бруто прихода за све запослене у Агенцији у 2019. години као и за сва лица ангажована уговором о делу, уговором о привременим и повременим пословима, уговором о ауторском делу и достављање потврда свим радно ангажованим лицима у 2019. години- образац ППП-ПО;
4. Састављање финансијског извештаја за 2018. годину и финансијског извештаја за статистичке потребе;
5. Редовна екстерна ревизија финансијских извештаја Агенције за 2018. годину и припрема за усвајање Извештаја независног ревизора од стране Управног одбора;
6. Израда процедура и поступака финансијског управљања и контроле;
7. Обрачунавање зарада и накнада зарада запослених, обрачунавање накнада по осталим уговорима, као и накнада за чланове Управног одбора, обрачунавање и исплате накнада за превоз запослених.;

8. Обрачунавање и електронско подношење пореских пријава-Систем обједињене наплате за свих 12 месеци 2019. године;
9. Израда и предаја РФЗО-у захтева за рефундацију по основу трудничког, породилског и боловања ради неге детета старости до три године за свих 12 месеци;
10. Књижење свих пословних промена, вођење главне и помоћних књига за 12 месеци 2019 године;
11. Контрола налога за исплату по основу свих програма и пројеката Агенције, исплата и вођење аналитичке евиденције свих програма и пројеката Агенције, учешће у изради финалних извештаја који се достављају Министратству привреде;
12. Сарадња са Управом за трезор: достављено 12 месечних извештаја у Регистар запослених;
13. Пријављивање и одјава запослених, предаја захтева за израду здравствених књижица;
14. Сарадња са ангажованим привредним субјектима у области провере безбедности на раду и редовне контроле заштите од пожара;
18. Сарадња са изабраним привредним субјектом у пословима резервације хотелског смештаја и превоза по основу свих службених путовања у земљи и иностранству, исплаћене аконтације и урађени коначни обрачуни, као и у пословима резервација ресторанских услуга за пословне сусрете запослених и пословних партнера, како ино тако и домаћих;
19. Књижење налога по основу вођења евиденције и амортизације основних средстава и ситног инвентара;
20. Техничка и суштинска контрола примљених фактура и припрема за плаћање и реализацију наведених плаћања;
21. Израда и евиденција излазних фактура.

У току редовних активности Сектора за правне, финансијске и опште послове обављане су и бројне друге активности и задаци.

У Београду, дана 28.02.2020. године
Број: 1-07-030-2/2020-1

ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА

Драгана Одовић

